

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอเมืองสงขลา

Factors related to sexually transmitted disease prevention behavior
of undergraduate students in Mueang Songkhla District

โดย

นายอรรถชัย มาสิก

นางสาวปฎิญา แก้วคงนวล

นายกীরติ นิยมรัตน์

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ชื่อเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอเมืองสงขลา

ผู้วิจัย นายอรรถชัย มาสิก,นางสาวปริญญญา แก้วคงนวล,นายกิริติ นิยมรัตน์

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอเมืองสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระดับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในนักศึกษาในระดับปริญญาตรีเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 396 คน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม 2567 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) หาค่าความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ Chi-Square และสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

ผลการศึกษา พบว่าความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ที่ระดับมาก ร้อยละ 50.25 มีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 75.52 ด้านการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 72.73 และด้านพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับดี ร้อยละ 45.45 สถานภาพสมรสของนักศึกษา, สถานภาพสมรสของบิดา-มารดา, ประวัติการมีเพศสัมพันธ์, เกรดเฉลี่ย(GPA), และค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษา, ปัจจัยด้านความรู้, ปัจจัยด้านทัศนคติ และปัจจัยด้านการรับรู้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.005$)

ข้อเสนอแนะ 1.มหาวิทยาลัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ ควรใช้ข้อมูลเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพด้านการป้องกันควบคุมโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 2. มหาวิทยาลัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ ควรจัดกิจกรรมสื่อสารความเสี่ยง และพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพด้านการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มนักศึกษาผ่านช่องทางการจัดอบรมสัมมนาผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ สถานีวิทย์ของมหาวิทยาลัย และกิจกรรมรณรงค์ 3. มหาวิทยาลัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ ควรใช้เป็นข้อมูลในการผลิตสื่อให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย และช่องทางที่เหมาะสม ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษากิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสมต่อการป้องกันควบคุมโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คำสำคัญ : โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์, พฤติกรรมการป้องกันโรค, นักศึกษาระดับปริญญาตรี

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอเมืองสงขลา ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความสมบูรณ์ ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากบุคลากรหลาย ๆ ท่านในสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่อง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ คณะผู้บริหารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลาทุกท่านที่ให้การสนับสนุน การศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่กลุ่มพัฒนานวัตกรรมและวิจัย สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา ที่ช่วยให้คำแนะนำ ข้อคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย และตรวจทานความถูกต้องในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณบิดา มารดา ภรรยา บุตร และเพื่อนร่วมงานกลุ่มยุทธศาสตร์ แผนงาน และเครือข่าย ที่เป็นกำลังใจ ให้ความรัก ความเข้าใจ เพื่อทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

และขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูล ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ สำหรับงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจศึกษาต่อไป

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย	3
1.5 ขอบเขตงานวิจัย	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	7
2.2 สถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	13
2.3 พฤติกรรมสุขภาพ	16
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	23
3.1 รูปแบบการศึกษา	23
3.2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	23
3.3 การรวบรวมข้อมูล	24
3.4 ตัวแปรในการศึกษาวิจัย	24
3.5 การสร้างเครื่องมือ/การตรวจสอบเครื่องมือ	25
3.6 การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง	29
3.7 การเก็บข้อมูล	29
3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	31
4.1 ข้อมูลส่วนบุคคล	31
4.2 ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	33
4.3 ข้อมูลทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	34
4.4 ข้อมูลการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	37
4.5 ข้อมูลพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	39
4.6 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ ทัศนคติ การรับรู้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	41
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	45
5.1 สรุปผลการศึกษา	45
5.2 อภิปรายผล	45
5.3 ข้อเสนอแนะ	49
เอกสารอ้างอิง	50
ภาคผนวก	53
ประวัติผู้วิจัย	62

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล	31
ตารางที่ 2 ระดับความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	33
ตารางที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	33
ตารางที่ 4 ระดับทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	34
ตารางที่ 5 ทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	35
ตารางที่ 6 ระดับการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	37
ตารางที่ 7 การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	37
ตารางที่ 8 ระดับพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	39
ตารางที่ 9 พฤติกรรมในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	40
ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	41
ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	43
ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	43
ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	44
ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	44

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ลักษณะอาการของโรคซิฟิลิส ระยะที่ 1	7
ภาพที่ 2 ลักษณะอาการของโรคซิฟิลิส ระยะที่ 2	8
ภาพที่ 3 ลักษณะอาการของโรคซิฟิลิส ระยะที่ 3	8
ภาพที่ 4 ลักษณะอาการของโรคหนองในแท้	9
ภาพที่ 5 ลักษณะอาการของโรคหนองในเทียม	9
ภาพที่ 6 ลักษณะอาการของโรคพยาธิช่องคลอด	10
ภาพที่ 7 ลักษณะอาการของโรคแผลริมอ่อน	10
ภาพที่ 8 ลักษณะอาการของโรคกามโรคของต่อมและท่อน้ำเหลือง	11
ภาพที่ 9 ลักษณะอาการของโรคเริ่มที่อวัยวะเพศ	11
ภาพที่ 10 ลักษณะอาการของโรคเชื้อราในช่องคลอด	12
ภาพที่ 11 ลักษณะอาการของโรคหูดหงอนไก่	12
ภาพที่ 12 ลักษณะอาการของโรคหูดข้าวสุก	13
ภาพที่ 13 อัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ภาคใต้ตอนล่าง พ.ศ.2557-2566	14
ภาพที่ 14 อัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จำแนกตามโรคภาคใต้ตอนล่าง พ.ศ.2557-2566	14
ภาพที่ 15 จำนวนผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ภาคใต้ตอนล่าง พ.ศ.2566	14
ภาพที่ 16 อัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จำแนกตามกลุ่มอายุ ภาคใต้ตอนล่าง พ.ศ.2562-2566	15
ภาพที่ 17 อัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จำแนกรายจังหวัด ภาคใต้ตอนล่าง พ.ศ.2566	15
ภาพที่ 18 อัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จำแนกรายโรค ภาคใต้ตอนล่าง พ.ศ.2566	16
ภาพที่ 19 กรอบแนวคิดการวิจัย	22

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

สถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ยังเป็นปัญหาสำคัญในทางสาธารณสุขทั่วโลก โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา บางโรคมีผลให้เกิดโรคแทรกซ้อนรุนแรง ในปี 2563 องค์การอนามัยโลก คาดประมาณว่า มีการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่สามารถรักษาให้หายได้รายใหม่ (4 โรค) จำนวน 374 ล้านราย ประกอบด้วย โรคหนองในเทียม (129 ล้านราย) โรคหนองใน (82 ล้านราย) ซิฟิลิส (7.1 ล้านราย) และทริโคโมแนส (156 ล้านราย) คาดประมาณว่าในปี 2559 มีผู้ป่วยโรคเริ่มบริเวณอวัยวะเพศมากกว่า 490 ล้านคน และผู้หญิงประมาณ 300 ล้านคน ติดเชื้อ HPV ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของมะเร็งปากมดลูกและมะเร็งทวารหนักกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย¹

ในประเทศไทยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ยังคงเป็นปัญหาสาธารณสุขเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชน ที่มีแนวโน้มการเกิดโรคสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน ข้อมูลจากกองโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (ข้อมูล ณ วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2565) พบวัยรุ่นและเยาวชนอายุ 15-24 ปี กว่า 8,000 คน ติดเชื้อโรคซิฟิลิส และหนองในเพิ่มสูงขึ้นเป็นเท่าตัวจากปี 2551 ที่พบร้อยละ 9.5 สอดคล้องกับข้อมูลอัตราการใช้ถุงยางอนามัยที่ยังคงต่ำ จากข้อมูลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี ในปี 2562 กลุ่มวัยรุ่นและเยาวชนมีอัตราการใช้ถุงยางอนามัยครั้งล่าสุดที่มีเพศสัมพันธ์ เพียงร้อยละ 80.3 และการใช้ถุงยางอนามัยอย่างสม่ำเสมอทุกครั้งยังมีอัตราที่ต่ำมากโดยเฉพาะการใช้ถุงยางอนามัยกับแฟนและคนรัก มีอัตราไม่ถึงร้อยละ 40²

สำหรับสถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง จากข้อมูลรายงาน 506 (รง.506) ซึ่งสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา ได้รวบรวมข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุข 7 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ตั้งแต่ปี 2557-2563 พบว่าอัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น 8.15-21.57 ต่อประชากรแสนคนโดยพบอัตราป่วยสูงสุดในปี 2562 เท่ากับ 21.57 ต่อประชากรแสนคน หลังจากนั้นปี 2563-2564 อัตราป่วยของโรคค่อนข้างลดลง แต่ยังพบรายงานผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง ปี 2565 พบว่า อัตราป่วยของโรคเพิ่มสูงขึ้นเป็น 1.53 เท่าของปี 2564 และปี 2566 พบว่า อัตราป่วยของโรคมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น พ.ศ.2566 และได้รับรายงานผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งสิ้น 912 ราย อัตราป่วย (18.21 ต่อประชากรแสนคน) ไม่มีรายงานผู้เสียชีวิต เมื่อจำแนกตามโรค พบว่า เป็นโรคซิฟิลิสมากที่สุด 422 ราย (8.42 ต่อประชากรแสนคน) รองลงมาเป็นโรคหนองใน 290 ราย (5.79 ต่อประชากรแสนคน) โรคหนองในเทียม 124 ราย (2.48 ต่อประชากรแสนคน) โรคแผลริมอ่อน 67 ราย (1.34 ต่อประชากรแสนคน) และกามโรคของต่อมและท่อน้ำเหลือง 9 ราย (0.18 ต่อประชากรแสนคน) ตามลำดับ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบได้ในทุกกลุ่มอายุ แต่ส่วนใหญ่มักพบในวัยรุ่นและวัยทำงาน พบผู้ป่วยสูงสุดในกลุ่มอายุ 15-24 ปี อัตราป่วย 50.41 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ 25-34 ปี (29.51 ต่อประชากรแสนคน), 35-44 ปี (14.50 ต่อประชากรแสนคน), 65 ปีขึ้นไป (10.17 ต่อประชากรแสนคน), 45-54 ปี (9.90 ต่อประชากรแสนคน),

0-4 ปี (9.36 ต่อประชากรแสนคน), 55-64 ปี (6.83 ต่อประชากรแสนคน), 10-14 ปี (2.66 ต่อประชากรแสนคน) และต่ำสุดในกลุ่มอายุ 5-9 ปี (0.83 ต่อประชากรแสนคน) ตามลำดับ

จากรายงานสถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จังหวัดสงขลา จัดทำโดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา ปี 2566 (ณ วันที่ 6 กันยายน 2566) พบโรคซิฟิลิส มากที่สุดโดยมีอัตราป่วย 21.31 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือโรคหนองในมีอัตราป่วย 7.82 ต่อประชากรแสนคน และหนองในเทียมมีอัตราป่วย 4.19 ต่อประชากรแสนคน โดยแยกตามกลุ่มอายุพบว่า พบว่ากลุ่มอายุ 15-24 ปี มากที่สุด คิดเป็น 62.47 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคืออายุ 25-34 ปี คิดเป็น 21.09 ต่อประชากรแสนคน และอายุ 35-44 ปี คิดเป็น 7.08 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ โดยพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ มีอัตราโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากที่สุด 18.09 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคืออำเภอเมือง มีอัตราโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 10.20 ต่อประชากรแสนคน และอำเภอสะเดา มีอัตราโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 6.21 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ซึ่งอาชีพส่วนใหญ่ที่มีอัตราโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ คือไม่ทราบอาชีพ 445 ราย รองลงมาคือ อาชีพนักเรียน/นักศึกษา 198 ราย รับจ้างทั่วไป 172 ราย เกษตรกรรม 35 ราย งานบ้าน 9 ราย ทหาร/ตำรวจ 8 ราย ข้าราชการ 7 ราย ค้าขาย 5 ราย และครู 1 ราย ตามลำดับ

จากสถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ส่งผลกระทบถึงการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในวัยรุ่นเพิ่มขึ้นประกอบกับสถานการณ์โรคเฝ้าระวังที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน จึงทำให้มีการเฝ้าระวัง ตรวจคัดกรอง และวินิจฉัยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากขึ้น ในภาพรวมผู้ป่วยเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย แต่เพศชายอัตราป่วยต่อแสนประชากรพบมากกว่าในกลุ่มโรคสำคัญ โดยเฉพาะในกลุ่มอายุ 15-24 ปี เป็นกลุ่มที่พบอัตราป่วยสูง ทั้งโรคหนองใน โรคซิฟิลิส และพบว่ากลุ่ม 65 ปีขึ้นไป มีอัตราป่วยเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากประชากรกลุ่ม 65 ปีขึ้นไปมีประชากรจำนวนน้อย และส่วนใหญ่ในกลุ่มผู้สูงอายุเป็นโรคซิฟิลิสระยะแฝง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอาจมีการเจ็บป่วยตั้งแต่วัยรุ่นแต่ไม่ได้เข้ารับการรักษาดังแต่อายุน้อย สอดคล้องกับการศึกษาสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีของกลุ่มประชากรเฉพาะที่เป็นเยาวชนในประเทศไทย³ พบว่า ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาจากกรณีที่มีเยาวชนติดเชื้อ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เพิ่มสูงขึ้น โดยร้อยละ 70 ของผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์นั้นอยู่ในกลุ่มเยาวชนอายุตั้งแต่ 15-24 ปี นั้นเป็นกลุ่มที่มีผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากที่สุด แสดงให้เห็นว่าเยาวชนกลุ่มนี้ไม่ได้ รับข้อมูลเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัยการมีพฤติกรรมเสี่ยงของเยาวชนในประเทศไทย และผลการศึกษาพฤติกรรมทางเพศ นั้นระบุว่ามีความโน้มที่เยาวชนจะมีอายุน้อยลงเมื่อมีเพศสัมพันธ์ โดยเยาวชนชายมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุน้อยกว่าเยาวชนหญิง นอกจากนี้ผลการศึกษาข้างชี้ให้เห็นว่าค่านิยม การมีเพศสัมพันธ์ในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลง 2 ด้าน ด้านแรกคือคู่ชายหญิงที่คบหากันนิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ด้านที่สองคือความนิยมการมีเพศสัมพันธ์กับพนักงานบริการทางเพศ²

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่าปัจจัยลักษณะด้านประชากร ความรู้ ทักษะ และความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ส่งผลต่อ

พฤติกรรมกำรป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งกำรศึกษำส่วนใหญ่ทำกำรศึกษำในกลุ่มนักเรียน และนักเรียนสำยอำชีพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษำปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกำรป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอสงขลา เนื่องจำกกลุ่มอำยุ 15-24 ปี เป็นกลุ่มที่พบอัตราป่วยสูง นักเรียนจึงจัดเป็นกลุ่มช่วงอำยุที่เสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และจะได้นำข้อมูลของนักเรียนมหำวิทยำลัยในอำเภอสงขลา มำหำแนวทางเพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในกลุ่มนักเรียน และเพื่อใช้เป็นแบบอย่ำงแนวทางในกำรขับเคลื่อนยุทธศำสตร์งุยำนมัยแห่งชำติอย่ำง มีประสิทธิผล เน้นมำตรกำรในกำรใช้งุยำนมัยที่ได้มำตรฐำนทุกระั้งและกับทุกคนเมื่อมีเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะ ในกลุ่มวัยรุ่น รวมทั้งให้มำกำรเรียนรู้เรื่องเพศศึกษำรอบด้ำนในกลุ่มนักเรียน ให้กับสถำนศึกษำ ได้อย่ำงมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งขับเคลื่อนกำรยุติโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ด้วยกระบวนกำร เช่น เร่งรัด กำรตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ส่งเสริมกำรใช้งุยำนมัยอย่ำงทั่วถึง และครอบคลุมพัฒนำศำภพ เพื่อป้องกันโรคกำรเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่อไป

1.2 ค่ำถำมกำรวิจัย

1. พฤติกรรมกำรป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอสงขลาอยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมกำรป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอสงขลา

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินระดับของพฤติกรรมกำรป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอสงขลา
2. เพื่อศึกษำปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมกำรป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอสงขลา

1.4 สมมติฐำนกำรวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคล ได้แก่ เกรดเฉลี่ย และค่ำใช้จ่ำยต่อเดือนของนักเรียนระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอสงขลา มีความสัมพันธ์ท่ำงบวกกับพฤติกรรมกำรป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
2. ปัจจัยส่วนบุคล ได้แก่ เพศ สถำนภำพสมรสของนักเรียน สถำนภำพสมรสของบิดำ มำรตำที่พ่ำกอำศัยในปัจจุบัน และประวัติกำรมีเพศสัมพันธ์ ความรู้ ทัศนคติ และกำรรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมกำรป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอสงขลา

1.5 ขอบเขตงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (survey study) เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอเมืองสงขลา โดยประชากรที่ศึกษาคือกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอเมืองสงขลาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมหาวิทยาลัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรคือนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีศึกษาในพื้นที่เขตอำเภอเมืองสงขลา มีจำนวนมหาวิทยาลัยทั้งสิ้น 3 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยทักษิณสงขลา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จำนวนรวมทั้งสิ้น 31,860 คน

2. ขอบเขตระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย กุมภาพันธ์ 2567 - มีนาคม 2567

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (Sexually transmitted infections STIs) หมายถึง กลุ่มโรคที่ติดต่อจากคนหนึ่งสู่อีกคนหนึ่งส่วนใหญ่ติดต่อโดยการร่วมเพศ ได้แก่ ซิฟิลิส แผลริมอ่อน เริมที่อวัยวะเพศ กามโรคต่อมและท่อน้ำเหลือง หนองใน หนองในเทียม หูดหงอนไก่ หูดข้าวสุก พยาธิช่องคลอด เชื้อราช่องคลอด โលน

2. การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หมายถึง กระบวนการตระหนักรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ที่ได้สั่งสมอยู่ในตัวบุคคลนับตั้งแต่ได้รับความรู้ หรือประสบการณ์

3. พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกเพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมเหล่านี้รวมถึง

- การไม่มีเพศสัมพันธ์เป็นวิธีป้องกันที่ดีที่สุด
- การใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธีและทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์
- การตรวจคัดกรองโรคหนองในแท้และหนองในเทียมปีละครั้ง

4. การปฏิบัติตัวเมื่อป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หมายถึง การกระทำเมื่อติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ประกอบด้วย

- ควรร่วมเพศ รวมทั้งการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง
- ควรพาคู่่นอนไปตรวจ และรักษาโดยเร็วที่สุด
- ไม่ควรซื้อยารักษาตนเอง ควรตรวจรักษากับแพทย์เท่านั้น

5. นักศึกษาระดับปริญญาตรี หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยทักษิณสงขลา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในปีการศึกษา 2566

6. นักศึกษาที่กำลังทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย หมายถึง นักศึกษาที่กำลังอ่านหนังสือ นั่งพักผ่อน กำลังรับประทานอาหาร กำลังจัดกิจกรรมต่างๆ ฯลฯ ที่อยู่ภายในบริเวณพื้นที่ของมหาวิทยาลัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

มีข้อมูลประกอบการวางแผน และพัฒนามาตรการการป้องกันควบคุมโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มนักศึกษาในระดับปริญญาตรีให้เหมาะสม และให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอเมืองสงขลาผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและทบทวน วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ไว้ดังนี้

2.1 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

- ความหมายโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
- ซิฟิลิส (Syphilis)
- หนองในแท้ (Gonorrhea)
- หนองในเทียม (Chlamydia)
- พยาธิในช่องคลอด (Trichomoniasis)
- แผลริมอ่อน (Chancroid)
- กามโรคของต่อมและท่อน้ำเหลือง (Lymphogranuloma venereum (LGV))
- เริมที่อวัยวะเพศ (Genital herpes)
- เชื้อราในช่องคลอด (Vaginal candidiasis)
- หูดหงอนไก่ (Condylomas acuminata)
- หูดข้าวสุก (Molluscum contagiosum)

2.2 สถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

- สถานการณ์ระดับโลก
- สถานการณ์ในประเทศ
- สถานการณ์ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 12
- สถานการณ์ในจังหวัดสงขลา

2.3 พฤติกรรมสุขภาพ

- พฤติกรรมสุขภาพ
- ประเภทพฤติกรรมสุขภาพ
- องค์ประกอบของพฤติกรรมสุขภาพ
- ลักษณะของพฤติกรรมสุขภาพ
- ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพที่ส่งผลต่อการให้ความรู้ด้านสุขภาพ
- ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ
- การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

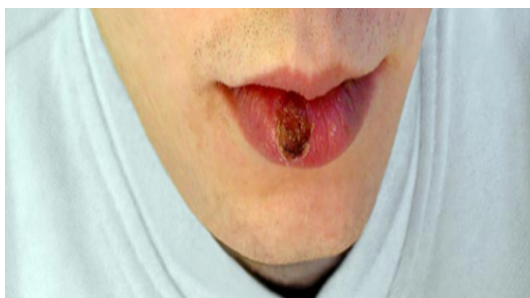
2.1 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ความหมายโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ คือ

กลุ่มโรคที่ติดต่อจากคนหนึ่งสู่อีกคนหนึ่งส่วนใหญ่ติดต่อโดยการร่วมเพศบางโรคอาจติดต่อกันโดยการสัมผัสทางเพศหรือการถ่ายทอดสู่ลูกขณะอยู่ในครรภ์ แบ่งตามลักษณะอาการ ดังนี้

ซิฟิลิส (Syphilis) คือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (STIs) ผ่านการสัมผัสกับสารคัดหลั่งที่ทำให้เกิดการติดเชื้อแบคทีเรียทรีโพเนมาพาลิดัม (*Treponema pallidum*) สาเหตุที่ทำให้เป็นแผลซิฟิลิส หรือแผลริมแข็ง (Chancre) ขึ้นเป็นตุ่มนูนแตกออกเป็นแผลกว้างที่ปาก อวัยวะเพศ หรือทวารหนัก โรคซิฟิลิสที่ไม่ได้รับการรักษาให้หายตั้งแต่ระยะเป็นแผลจะพัฒนาเข้าสู่ระยะออกดอก และระยะติดเชื้อที่ทำลายระบบประสาท ระบบหลอดเลือดและหัวใจ และทำให้เสียชีวิตได้ในที่สุดซิฟิลิส สามารถแบ่งอาการออกได้เป็น 4 ระยะตามลักษณะและความรุนแรงของโรคที่ปรากฏแตกต่างกันตามแต่ละบุคคลโดยการดำเนินโรคอาจเป็นแบบเรียงตามระยะหรือไม่เรียงตามระยะ และอาจมีความคาบเกี่ยวกันระหว่างอาการของระยะหนึ่งกับอีกระยะหนึ่งในบางรายเชื้อซิฟิลิสอาจแฝงไว้ในร่างกายโดยไม่แสดงอาการเป็นเวลานานหลายปี⁵

ซิฟิลิสระยะที่ 1 ระยะปฐมภูมิ หรือระยะเป็นแผล (Primary syphilis) อาการของซิฟิลิสในระยะที่ 1 หรือระยะเป็นแผลจะปรากฏเป็นตุ่มแผลเล็กๆ สีแดงขอบนูนแข็งหรือที่เรียกว่าแผลริมแข็ง (Chancre) ขึ้นที่บริเวณอวัยวะเพศ ปาก ทวารหนัก ท่อปัสสาวะเยื่อぶตา หรือเยื่อぶช่องคลอดภายใน 3 สัปดาห์หลังติดเชื้อ แผลริมแข็งในระยะติดเชื้อจะมีลักษณะกดไม่เจ็บ อาจมีแผลเดียวหรือหลายแผล และสามารถหายได้เองภายใน 3-8 สัปดาห์แต่เชื้อซิฟิลิสจะยังคงแฝงในร่างกายและสามารถพัฒนาไปสู่ระยะที่ 2 ได้หากไม่ได้รับการรักษาที่เหมาะสม

ภาพที่ 1 ลักษณะอาการของโรคซิฟิลิส ระยะที่ 1

ที่มา: <https://health.kapook.com/view19487.html>

ซิฟิลิสระยะที่ 2 ระยะทุติยภูมิ หรือระยะออกดอก (Secondary syphilis) อาการของซิฟิลิสในระยะที่ 2 หรือระยะออกดอกจะปรากฏอาการ 3-12 สัปดาห์หลังติดเชื้อเป็นระยะที่เชื้อซิฟิลิสแพร่กระจายเข้าสู่ต่อมน้ำเหลือง และกระแสเลือดตามอวัยวะต่าง ๆ ทั่วร่างกายหลายระบบทำให้เกิดรอยโรคที่มีลักษณะเป็นผื่นราบ ผื่นนูนหนา มีสะเก็ด ผื่นชนิดเป็นแผล หรือแผลหลุมกดไม่เจ็บและไม่คัน กระจายตัวทั่วร่างกาย อวัยวะเพศ ผ่ามือฝ่าเท้า เป็นที่มาของคำเรียก “ระยะออกดอก” ร่วมกับอาการต่อมน้ำเหลืองโต มีไข้ เจ็บคอ

เหนื่อยล้า น้ำหนักลด ปวดข้อ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ เชื้อราในปาก ผื่นร่วงทั่วศีรษะหรือร่วงเป็นหย่อม ๆ ในระยะนี้ หากตรวจเลือด มักมีผลเลือดเป็นบวก จากนั้นประมาณ 2-3 สัปดาห์อาการต่าง ๆ จะค่อย ๆ หายไป หรือเป็น ๆ หาย ๆ โดยเชื่อจะยังคงแฝงเร้นในร่างกายและจะพัฒนาเข้าสู่ระยะแฝง

ภาพที่ 2 ลักษณะอาการของโรคซิฟิลิส ระยะที่ 2

ที่มา: <https://www.nationtv.tv/news/378873011>

ซิฟิลิสระยะที่ 3 ระยะแฝง (Latent syphilis) ผู้ที่ไม่ได้รับการรักษาโรคซิฟิลิสใน 2 ระยะแรก จะพัฒนาเข้าสู่ซิฟิลิสในระยะที่ 3 หรือระยะแฝง เป็น “ระยะสงบทางคลินิก” ที่แทบจะไม่แสดงอาการอะไร เป็นระยะที่มีการดำเนินโรคนานที่สุด โดยเชื่อสามารถแฝงเร้นในร่างกายได้นานกว่า 20 ปีก่อนที่จะพัฒนาเข้าสู่ระยะที่ 4 หรือซิฟิลิสระยะสุดท้าย ผู้ที่เข้าสู่ซิฟิลิสระยะนี้อาจมีผื่น หรือแผลออกดอกทั่วร่างกายแบบ และสามารถแพร่กระจายเชื้อสู่ผู้อื่นได้ผ่านการมีเพศสัมพันธ์ การสัมผัสกับสารคัดหลั่งหรือเยื่อเมือก หรือการแพร่เชื้อจากมารดาสู่ทารกระหว่างตั้งครรภ์ หรือระหว่างการคลอดบุตร

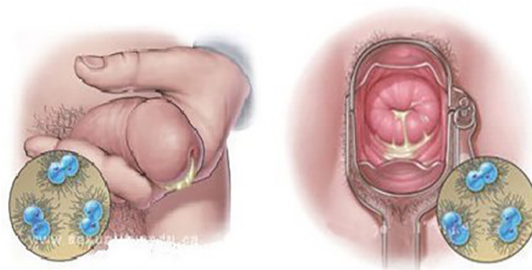
ภาพที่ 3 ลักษณะอาการของโรคซิฟิลิส ระยะที่ 3

ที่มา: <https://www.nationtv.tv/news/378873011>

ซิฟิลิสระยะที่ 4 ระยะสุดท้าย (Tertiary syphilis) ผู้ติดเชื้อซิฟิลิสราว 15-30% ที่ไม่ได้รับการรักษาอย่างเหมาะสมจะมีการดำเนินโรคเข้าสู่ซิฟิลิสระยะที่ 4 หรือระยะสุดท้าย โดยจะพบรอยโรคเป็นแผล ฝี หรือผื่นแดงนูนหนาขนาดใหญ่ที่ผิวหนังหรือเยื่ออวัยวะเป็นระยะที่เชื้อซิฟิลิสในต่อมน้ำเหลือง และกระแสเลือดทำลายอวัยวะภายในให้ได้รับความเสียหาย ส่งผลให้เกิดภาวะแทรกซ้อนของระบบต่าง ๆ

ในร่างกาย เช่น ระบบประสาทและสมอง ระบบหัวใจและหลอดเลือด ตับ ดวงตา กระดูกและข้อต่อที่ทำให้เกิดโรคและความผิดปกติต่าง ๆ⁶

หนองในแท้(Gonorrhea) เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย *Neisseria gonorrhoeae* เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นได้ทั้งในเพศหญิงและเพศชาย การติดเชื้อหนองในแท้ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นที่อวัยวะเพศ ทวารหนัก ลำคอ และมักติดต่อผ่านการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ติดเชื้อหรือการสัมผัสของเหลวจากร่างกาย รวมทั้งสามารถติดต่อจากหญิงตั้งครรภ์ไปสู่ทารกในช่วงระหว่างคลอดได้ระยะฟักตัวประมาณ 3-5 วัน ลักษณะอาการในเพศชาย จะปัสสาวะแสบขัด มีหนองไหลจากท่อปัสสาวะ หากไม่ได้รับการรักษาเชื้อจะลงสู่ถุงอัณฑะทำให้เกิดการอักเสบ อาจทำให้เป็นหมันได้ ส่วนในเพศหญิงส่วนใหญ่จะไม่มีอาการ หากมีอาการจะตกขาวมากผิดปกติ บางครั้งมีหนองปนออกมา ปัสสาวะแสบขัด ปวดท้องน้อยบางรายอาจเกิดฝีบริเวณอวัยวะเพศ ถ้าไม่ได้รับการรักษา ก็อาจทำให้เป็นหมัน⁵

ภาพที่ 4 ลักษณะอาการของโรคหนองในแท้

ที่มา: http://odpc3.ddc.moph.go.th/datacenter/communicate/known_condetail.php?id=29

หนองในเทียม (Chlamydia) เกิดจากเชื้อโรคหลายชนิด แต่ส่วนใหญ่เกิดจากแบคทีเรียชื่อ *Chlamydia trachomatis* ระยะฟักตัวประมาณ 1-4 สัปดาห์ ลักษณะอาการในเพศชายจะมีอาการแสบหรือคันที่ท่อปัสสาวะ ปัสสาวะขัด อาจมีน้ำมูกใสหรือมูกขุ่น มักพบตอนตื่นนอน ส่วนในเพศหญิงส่วนมากมักไม่มีอาการ ส่วนน้อยจะมีอาการตกขาว

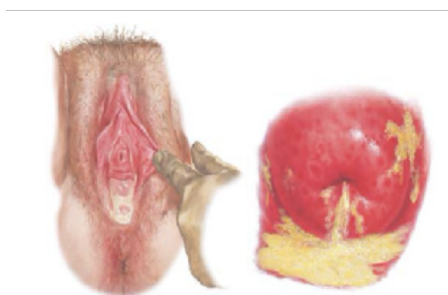

ภาพที่ 5 ลักษณะอาการของโรคหนองในเทียม

ที่มา: <https://medthai.com/หนองในเทียม/>

พยาธิในช่องคลอด (Trichomoniasis) สาเหตุเกิดจากเชื้อโปรโตซัว ชื่อ *Trichomonas vaginalis* ระยะเวลาในการฟักตัวประมาณ 3-28 วัน ลักษณะอาการในเพศหญิง มักมีอาการตกขาวผิดปกติ มีสีเหลืองออกเขียว และมีกลิ่นเหม็น อาจมีอาการเจ็บขณะร่วมเพศ คัน แสบ และระคายเคืองบริเวณอวัยวะเพศ

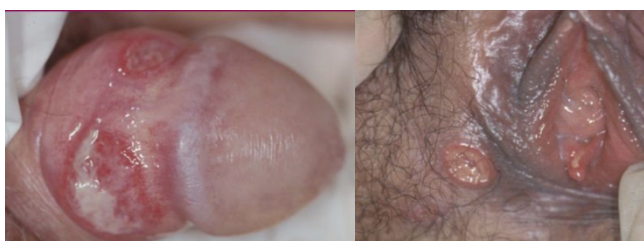
ส่วนในเพศชายจะมีการคล้ายหนองในเทียม ปัสสาวะแสบขัด จะแสบหรือคันที่ท่อปัสสาวะ อาจมีมูกใสหรือมูกขุ่น⁵

ภาพที่ 6 ลักษณะอาการของโรคพยาธิช่องคลอด

ที่มา: <https://www.jia1669.com/content/65797/โรคพยาธิในช่องคลอด>

แผลริมอ่อน (Chancroid) เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย *Haemophilus Ducreyi* ทำให้เกิดเป็นแผลบริเวณอวัยวะเพศร่วมกับอาการเจ็บหรือปวดและต่อมน้ำเหลืองบริเวณขาหนีบโต พบได้บ่อยในประเทศแถบอากาศร้อน หลังจากได้รับเชื้อผ่านทางเพศสัมพันธ์ประมาณ 3-7 วัน จะเกิดเป็นตุ่มหนองบริเวณอวัยวะเพศ และค่อย ๆ ขยายใหญ่ขึ้นกลายเป็นแผลหนอง และอาจแตกออกเมื่อถูกเสียดสี มีอาการเจ็บหรือปวดบริเวณแผล ผู้ที่รักษาโรคไม่หายขาดเกือบครึ่งมักมีอาการบวมของต่อมน้ำเหลืองที่ขาหนีบข้างเดียวหรืออาจเป็นทั้ง 2 ข้างอาการของแผลริมอ่อนในผู้ชายและผู้หญิงอาจมีความแตกต่างกันเล็กน้อย ในผู้ชายมักจะสังเกตเห็นตุ่มแดงขนาดเล็กที่อวัยวะเพศไม่กี่ตุ่ม โดยเฉพาะบริเวณหนังหุ้มปลายองคชาติและถุงอัณฑะ ก่อนจะกลายเป็นแผลเปิดภายใน 1-2 วัน มีอาการเจ็บหรือปวดมาก ส่วนใหญ่มีแผลเพียงจุดเดียว ในขณะที่ผู้หญิงจะเกิดตุ่มแดงมากกว่าผู้ชาย พบได้บ่อยบริเวณแคมเล็กหรือด้านนอกของอวัยวะเพศ ต้นขา ขาหนีบ และปากมดลูก มีอาการเจ็บปวดน้อยกว่า หลังจากตุ่มแดงหายไปจะเริ่มกลายเป็นแผลเช่นเดียวกัน แต่จำนวนแผลมักมีมากกว่า 4 แผลขึ้นไป ทั้งนี้ ผู้หญิงที่ติดเชื้อบางรายอาจไม่แสดงอาการผิดปกติใด ๆ แต่สามารถแพร่เชื้อโรคแก่ผู้อื่นได้ จึงทำให้ผู้หญิงมักสังเกตอาการได้ค่อนข้างยากกว่าผู้ชาย เนื่องจากลักษณะโรคมีความคล้ายคลึงกับโรคซิฟิลิสหรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่น

ภาพที่ 7 ลักษณะอาการของโรคแผลริมอ่อน

ที่มา: <https://shorturl.asia/hfZvK>

กามโรคของต่อมและท่อน้ำเหลือง (Lymphogranuloma venereum (LGV)) เกิดจากการติดเชื้อ *Chlamydia trachomatis* เข้าสู่ร่างกายทางแผลถลอกหรือเยื่อเมือกของอวัยวะเพศ แล้วแพร่ผ่านท่อน้ำเหลืองไปยังต่อมน้ำเหลืองที่ขาหนีบ ต่อมาเกิดเป็นฝีหลายอันล้อมรอบต่อมน้ำเหลืองนั้น หากไม่รักษาฝีจะแตกออกเป็นแผลมีหนอง และจะลุกลามทำให้ท่อน้ำเหลืองอุดตันเกิดเป็นแผลเรื้อรังหรือลุกลามไปยังอวัยวะข้างเคียง เช่น อวัยวะเพศบวม มีหนองปนเลือดไหลออกทางทวารหนัก เป็นต้น เชื้อมีระยะฟักตัวประมาณ 3-30 วัน (เฉลี่ย 1-2 สัปดาห์) ผู้ป่วยจะมีแผลขนาดเล็กที่อวัยวะเพศ (ผู้ป่วยชายมักเป็นบริเวณหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ ผู้หญิงมักเป็นที่ผนังช่องคลอดด้านใน) แผลจะหายเองได้อย่างรวดเร็วภายในเวลาไม่เกิน 1 สัปดาห์ ต่อมาเกิดการอักเสบวมโตเป็นก้อนของต่อมน้ำเหลืองบริเวณขาหนีบ เป็นฝีหนองซึ่งอาจแตกมีหนองไหลออกมาและมีอาการทั่วไปร่วมด้วย เช่น มีไข้ หนาวสั่น ปวดศีรษะ วิงเวียน คลื่นไส้ อาเจียน ปวดข้อ เบื่ออาหาร น้ำหนักลด⁷

ภาพที่ 8 ลักษณะอาการของโรคกามโรคของต่อมและท่อน้ำเหลือง

ที่มา: <https://medthai.com/ฝีมะม่วง/>

โรคที่อวัยวะเพศ (Genital herpes) เกิดจากเชื้อไวรัส ชื่อ Herpes simplex virus ระยะฟักตัวประมาณ 3-14 วัน อาการโดยทั่วไป จะมีอาการแสบๆ คันๆ นานมาก่อนเล็กน้อย แล้วมีตุ่มใสๆ ขึ้นกระจัดกระจายหรืออยู่เป็นกลุ่ม ตุ่มนี้จะแตกเป็นแผล แล้วตกสะเก็ดหายไปเอง ภายใน 1-2 สัปดาห์ พบบ่อยที่บริเวณอวัยวะเพศชาย อวัยวะเพศหญิง ช่องคลอด ปากมดลูก ทวารหนัก และอาจพบได้ที่ท่อน้ำนม ริมฝีปาก และเยื่อบุตา ผู้ป่วยที่ติดเชื้อครั้งแรกจะมีอาการรุนแรงมากใช้เวลานานกว่าจะหาย และมีโอกาสกลับมาเป็นซ้ำได้อีก⁵

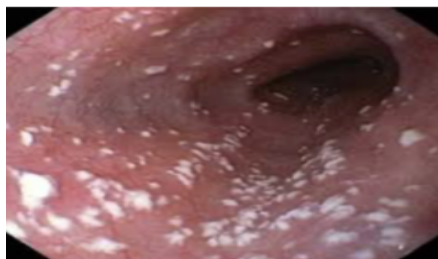

ภาพที่ 9 ลักษณะอาการของโรคที่อวัยวะเพศ

ที่มา: <https://medthai.com/เริ่ม/>

เชื้อราในช่องคลอด (Vaginal candidiasis) เกิดจากเชื้อรา ชื่อ *Candida albicans* ระยะเวลาฟักตัวประมาณ 1 สัปดาห์ – 6 เดือน การติดต่อมาจากการร่วมเพศ และการสัมผัสทางเพศ หรือเกิดจากสาเหตุอื่นๆ เช่น สุขอนามัยที่ไม่ถูกต้อง การเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมน การใช้ยาบางชนิด อาการส่วนใหญ่ในเพศหญิงมักจะมีอาการคัน ตกขาวเป็นก้อนๆ คล้ายตะกอนนม มีอาการปวดแสบ ปวดร้อน ระคายเคือง แสบเวลาปัสสาวะ เจ็บในช่องคลอดระหว่างมีเพศสัมพันธ์ บริเวณปากช่องคลอดมีสีแดงจัด อาจมีผื่นที่ขาหนีบ ต้นขา รอบทวารหนัก หรือหัวนม ส่วนในเพศชาย มีอาการคันในท่อปัสสาวะ และมีผื่นคันที่ปลายอวัยวะเพศ และหนังหุ้มปลาย⁵

ภาพที่ 10 ลักษณะอาการของโรคเชื้อราในช่องคลอด

ที่มา: <https://shorturl.asia/iCRGj>

หูดหงอนไก่ (Condylomas acuminata) เกิดจากเชื้อไวรัส Human papillomavirus ระยะเวลาฟักตัว ประมาณ 3 เดือน ลักษณะอาการ เป็นติ่งเนื้อสีชมพู คล้ายหงอนไก่ ในเพศชายมักพบที่ปลายอวัยวะเพศ และทวารหนัก ส่วนในเพศหญิงพบได้ที่ปากช่องคลอด ผังช่องคลอด ปากมดลูก ทวารหนัก และฝีเย็บ ผู้หญิงที่เป็นโรคหูดหงอนไ้วจะมีโอกาสเกิดเป็นโรคมะเร็งปากมดลูกได้มากกว่าคน⁵

ภาพที่ 11 ลักษณะอาการของโรคหูดหงอนไก่

ที่มา: <https://medthai.com/หูดหงอนไก่>

หูดข้าวสุก (Molluscum contagiosum) เกิดจากเชื้อไวรัส Poxvirus ระยะเวลาฟักตัวประมาณ 1 สัปดาห์ ถึง 6 เดือน ลักษณะอาการ ระยะแรกจะเป็นตุ่ม ผิวเรียบ ขนาดเล็ก มีสีขาวตรงกลางตุ่ม มีรอยบุ๋มขนาด 3-5 มิลลิเมตร จำนวนตุ่มอาจมีมากหรือน้อยก็ได้ ถ้าใช้เข็มสะกิดตรงกลางแล้วบีบดูจะมีเนื้อหูดสีขาวๆ มักเป็นที่หัวนม อวัยวะเพศ และโคนขาหนีบ⁵

ภาพที่ 12 ลักษณะอาการของโรคหูดข้าวสุก

ที่มา: <https://medthai.com/หูดข้าวสุก%2F>

2.2 สถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

สถานการณ์ระดับโลก

สถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ทั่วโลกยังเป็นปัญหาในทางสาธารณสุขทั่วโลก โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา บางโรคมีผลให้เกิดโรคแทรกซ้อนรุนแรง ในปี 2563 WHO ประเมินการว่ามีการติดเชื้อใหม่ 374 ล้านราย โดยมี 1 ใน 4 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ได้แก่ หนองในเทียม (129 ล้านราย) โรคหนองใน (82 ล้านราย) ซิฟิลิส (7.1 ล้านราย) และ Trichomoniasis (156 ล้านราย) คาดกันว่าในปี 2559 มีผู้ป่วยโรคเริ่มที่อวัยวะเพศมากกว่า 490 ล้านคน และผู้หญิงประมาณ 300 ล้านคนติดเชื้อ HPV สาเหตุหลักของมะเร็งปากมดลูก และมะเร็งทวารหนักในชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย⁸

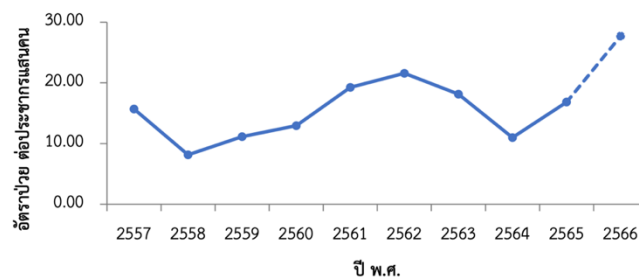
สถานการณ์ในประเทศไทย

จากสถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของประเทศไทย พบอัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีอัตราป่วย 76.48 ต่อแสนประชากร พบว่ากลุ่มอายุ 15-24 ปี มากที่สุด (42.14%) รองลงมาอายุ 25-34 ปี (24.87%) และอายุ 35-44 ปี (12.29%) ตามลำดับ และมีโรคซิฟิลิสสูงที่สุด และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง พบอัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีแนวโน้ม สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะโรคซิฟิลิส มีอัตราป่วย 29.94 ต่อแสนประชากรพบว่ากลุ่มอายุ 15-24 ปี มากที่สุด (39.70%) รองลงมาอายุ 25-34 ปี (28.42%) และอายุ 35-44 ปี (11.91%) ตามลำดับ และพบอัตราป่วยด้วยโรคหนองในอยู่ที่อัตราป่วย 18.01 ต่อแสนประชากร พบว่ากลุ่มอายุ 15-24 ปี มากที่สุด (62.47%) รองลงมาอายุ 25-34 ปี (21.09%) และอายุ 35-44 ปี (7.08%) ตามลำดับ⁹

สถานการณ์ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 12

จากข้อมูลรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา (รง.506) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง ตั้งแต่ปี 2557-2562 พบว่า อัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น 8.15-21.57 ต่อประชากรแสนคน โดยพบอัตราป่วยสูงสุดในปี 2562 เท่ากับ 21.57 ต่อประชากรแสนคน หลังจากนั้น ปี 2563-2564 อัตราป่วยของโรคค่อนข้างลดลง แต่ยังพบรายงานผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง ปี 2565 พบว่า อัตราป่วยของโรคเพิ่มสูงขึ้นเป็น 1.53 เท่าของปี 2564 และปี 2566 พบว่า อัตราป่วยของโรคมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

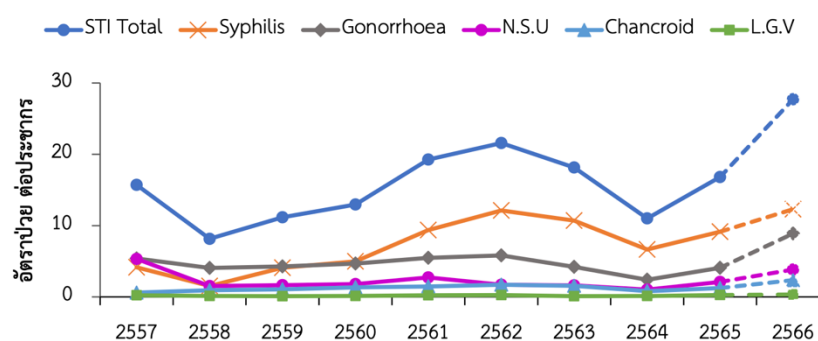

ภาพที่ 13 อัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ภาคใต้ตอนล่างพ.ศ.2557-2566

ที่มา: โปรแกรม รง.506 กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

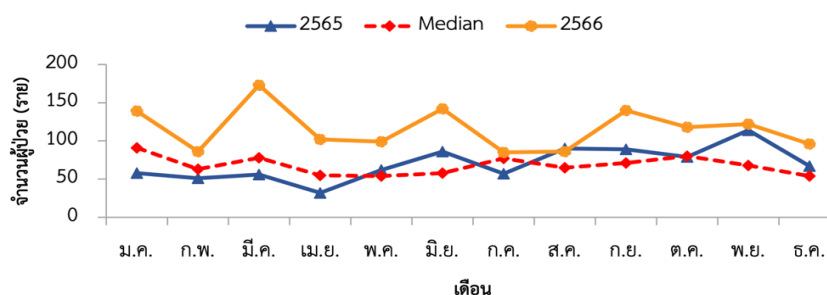
พ.ศ.2566 (ข้อมูล ณ วันที่ 7 มกราคม 2567) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา ได้รับรายงาน ผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งสิ้น 1,388 ราย อัตราป่วย 27.71 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานผู้เสียชีวิต เมื่อจำแนกตามโรค พบว่า เป็นโรคซิฟิลิสมากที่สุด 616 ราย (12.30) รองลงมา เป็นโรคหนองใน 445 ราย (8.88) โรคหนองในเทียม 192 ราย (3.83) โรคแผลริมอ่อน 118 ราย (2.36) และกามโรคของต่อมและท่อน้ำเหลือง 17 ราย (0.34) ตามลำดับ

ภาพที่ 14 อัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จำแนกตามโรคภาคใต้ตอนล่างพ.ศ.2557-2566

ที่มา: โปรแกรม รง.506 กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

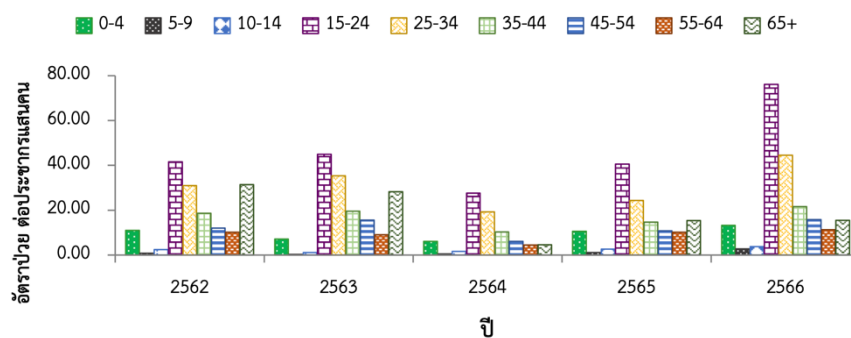
ลักษณะการกระจายของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบผู้ป่วยได้ตลอดทั้งปี มีจำนวนผู้ป่วยสูงสุดในเดือนมีนาคม (7 ม.ค.67) และเมื่อเปรียบเทียบจำนวนผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กับค่ามัธยฐาน 5 ปี (พ.ศ.2561-2565) พบว่า มกราคม - ธันวาคม พ.ศ.2566 มีจำนวนผู้ป่วย สูงกว่าค่ามัธยฐาน

ภาพที่ 15 จำนวนผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ภาคใต้ตอนล่าง พ.ศ. 2566

ที่มา: โปรแกรม รง.506 กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

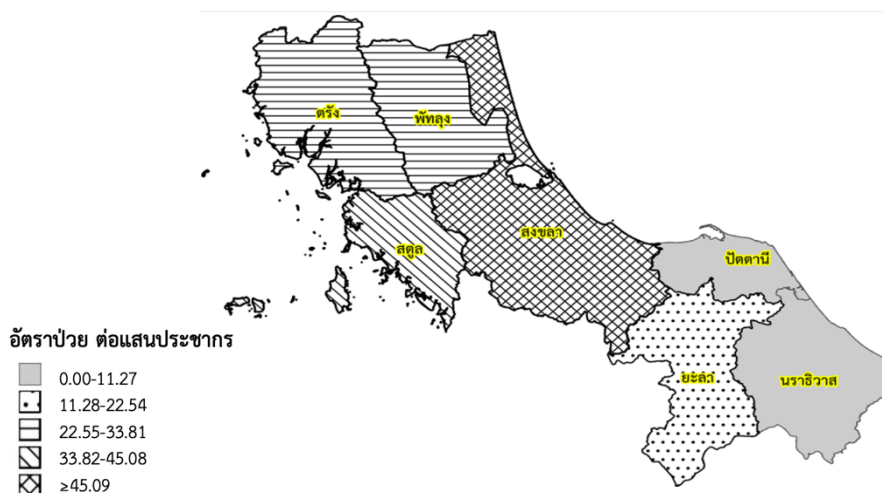
โรคนี้พบได้ในทุกกลุ่มอายุ แต่ส่วนใหญ่มักพบในวัยรุ่น และวัยทำงาน พบผู้ป่วยสูงสุดในกลุ่มอายุ 15-24 ปี อัตราป่วย 76.15 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ 25-34 ปี (44.51), 35-44 ปี (21.62), 45-54 ปี (15.80), 65 ปีขึ้นไป (15.44), 0-4 ปี (13.23), 55-64 ปี (11.26), 10-14 ปี (3.72), และต่ำสุดในกลุ่มอายุ 5-9 ปี (2.76) ตามลำดับ

ภาพที่ 16 อัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จำแนกตามกลุ่มอายุ ภาคใต้ตอนล่าง พ.ศ. 2562-2566

ที่มา: โปรแกรม รง.506 กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

จังหวัดสงขลามีอัตราป่วยสูงสุด (58.56) ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ จังหวัดสตูล (38.43) จังหวัดตรัง (23.66) จังหวัดพัทลุง (23.01) จังหวัดยะลา (18.13) ปัตตานี (5.05) และจังหวัด นราธิวาส (2.21) ตามลำดับ

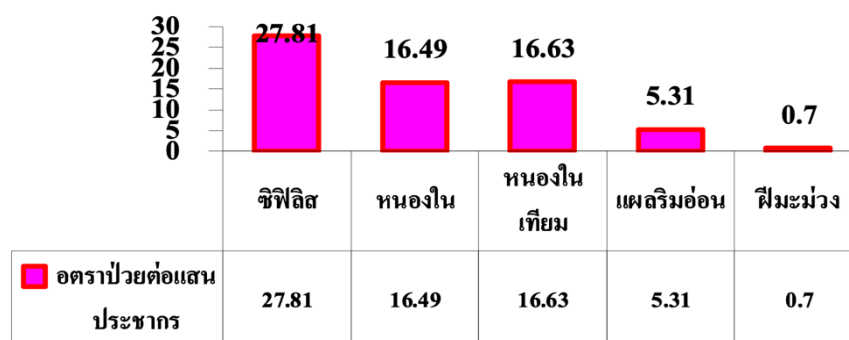
ภาพที่ 17 อัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จำแนกรายจังหวัด ภาคใต้ตอนล่าง พ.ศ.2566

ที่มา: โปรแกรม รง.506 กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

สถานการณ์ในจังหวัดสงขลา

จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของจังหวัดสงขลา ปี 2566 ณ วันที่ 31 ธันวาคม ปี 2566 (รง.506) พบว่ามีอัตราป่วยคิดเป็น 60.29 ต่อประชากรแสนคน พบว่าโรคซิฟิลิส มีจำนวนมากที่สุด โดยมีอัตราป่วย 27.81 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือโรคหนองใน มีอัตราป่วย 16.63

ต่อประชากรแสนคน และหนองในเทียม มีอัตราป่วย 8.59 ต่อประชากรแสนคน โดยมีพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ มีอัตราการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากที่สุด คิดเป็น 18.09 รองลงมา อำเภอเมือง มีอัตราติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์คิดเป็น 10.20 และอำเภอสะเตาะ มีอัตราติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์คิดเป็น 6.21

ภาพที่ 18 อัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จำแนกรายโรค จังหวัดสงขลา พ.ศ.2566

ที่มา: รายงานสถานการณ์ผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จังหวัดสงขลา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา

2.3 พฤติกรรมสุขภาพ

Good (1959) ได้ให้นิยามพฤติกรรมสุขภาพ (Health Behavior) ว่าการเปลี่ยนแปลงทางด้านที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพซึ่งเกิดขึ้นทั้งภายใน (Covert Behavior) และภายนอก (Overt Behavior) พฤติกรรมสุขภาพจะรวมถึงการปฏิบัติที่สังเกตได้และการเปลี่ยนแปลงที่สังเกตไม่ได้ แต่สามารถวัดได้ว่าเกิดขึ้น¹⁰

ปณิธาน หล่อเลิศวิทย์ (2541) ได้ให้นิยามพฤติกรรมสุขภาพ (Health Behavior) ว่ากิจกรรมหรือการปฏิบัติใด ๆ ของปัจเจกบุคคลที่กระทำไปเพื่อจุดประสงค์ในการส่งเสริม ป้องกัน หรือบำรุงรักษาสุขภาพโดยไม่คำนึงถึงสถานะสุขภาพที่ดำรงอยู่หรือรับรู้ได้ไม่ว่าพฤติกรรมนั้น ๆ จะสัมฤทธิ์ผล สมความมุ่งหมายหรือไม่ในที่สุด¹¹

ประเภทพฤติกรรมสุขภาพ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. พฤติกรรมการป้องกันโรค (Preventive health behavior) หมายถึง การปฏิบัติของบุคคลเพื่อป้องกันมิให้เกิดโรขึ้น เช่น การไม่สูบบุหรี่ การออกกำลังกาย การสวมหมวกนิรภัยเมื่อขับขี่รถจักรยานยนต์ การสวมถุงยางอนามัยก่อนมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ การพาบุตรไปฉีดวัคซีนป้องกันโรค เป็นต้น

2. พฤติกรรมเมื่อเจ็บป่วย (illness behavior) หมายถึง การปฏิบัติที่บุคคลกระทำเมื่อมีอาการผิดปกติหรือเจ็บป่วย เช่น การนอนพักอยู่กับบ้านแทนที่จะไปทำงาน การพักผ่อน การถามเพื่อนฝูงเกี่ยวกับอาการของตน การแสวงหาการรักษาพยาบาล เป็นต้น

3. พฤติกรรมที่เป็นบทบาทของการเจ็บป่วย (Sickrole behavior) หมายถึง การปฏิบัติที่บุคคลกระทำหลังจากได้รับทราบผลการวินิจฉัยแล้ว เช่น การรับประทานยาตามแพทย์สั่ง การออกกำลังกาย การควบคุมอาหาร การเลิกดื่มสุรา การลดหรือเลิกกิจกรรมที่ทำให้อาการของโรครุนแรงยิ่งขึ้น เป็นต้น

พฤติกรรมทั้ง 3 ลักษณะนี้ เป็นพฤติกรรมสุขภาพที่ต้องการให้บุคคลต่าง ๆ ได้รับการปลูกฝัง หรือได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมซึ่งกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มก็ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่แตกต่างกัน และพฤติกรรมสุขภาพแต่ละลักษณะมีกระบวนการทางพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น การปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพหรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพจึงเป็นกระบวนการที่ต้องได้รับการวิเคราะห์ วางแผนและดำเนินการอย่างเหมาะสมตามสภาพปัญหาของพฤติกรรมสุขภาพนั้น ๆ

องค์ประกอบของพฤติกรรมสุขภาพ ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านความรู้หรือพุทธิพิสัย (Cognitive domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวข้องกับความรู้ ความจำ ข้อเท็จจริง การพัฒนาความสามารถ ทักษะทางสติปัญญา การใช้วิจารณญาณ เพื่อประกอบการตัดสินใจ พฤติกรรมด้านนี้เริ่มต้นจากความรู้ระดับต่าง ๆ และเพิ่มการใช้ความคิดและพัฒนาสติปัญญาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

2. พฤติกรรมด้านเจตคติ (Affective domain) หมายถึงสภาพความพร้อมทางจิตใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวข้องกับความสนใจ ความรู้สึก ท่าที ความชอบ ความไม่ชอบ การให้คุณค่า เช่น ความรู้สึกชอบดื่มยาชูกำลัง ความไม่ชอบบริโภคผัก เป็นต้น

3. พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย (Psychomotor domain) พฤติกรรมการปฏิบัติเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาเกี่ยวกับการใช้ความสามารถที่แสดงออกมาทางร่างกายและสังเกตเห็นได้ พฤติกรรมการปฏิบัติเป็นพฤติกรรมขั้นสุดท้ายที่จะช่วยให้บุคคลมีสุขภาพดี เช่น การเลือกรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ การพบแพทย์หรือบุคลากรทางสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วย เป็นต้น

ลักษณะของพฤติกรรมสุขภาพ

1. พฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือพฤติกรรมเชิงบวก (Positive behavior) หมายถึงพฤติกรรมที่บุคคลปฏิบัติแล้วส่งผลดีต่อสุขภาพของบุคคลนั้นเอง เป็นพฤติกรรมที่ควรส่งเสริมให้บุคคลปฏิบัติต่อไป และควรปฏิบัติให้ดีขึ้น เช่น การออกกำลังกาย การรับประทานอาหารเช้าครบ 5 หมู่ เป็นต้น

2. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือพฤติกรรมเชิงลบหรือพฤติกรรมเสี่ยง (Negative behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลปฏิบัติแล้วจะส่งผลเสียต่อสุขภาพ ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ หรือ โรคเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การรับประทานอาหารเช้าไม่ครบ 5 หมู่ หรือ ไขมันมากเกินไป การรับประทานอาหารเช้าที่ปรุงไม่สุก เป็นต้น จะต้องหาสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมและพยายามปรับเปลี่ยนให้บุคคลเปลี่ยนไปแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพที่ส่งผลต่อการให้ความรู้ด้านสุขภาพ

1. ความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการผลิต และตลาดสินค้าที่เป็นภัยต่อสุขภาพ ได้แก่ บุหรี่ สารเสพติด สุรา เครื่องดื่มมีน้ำตาลต่าง ๆ

2. การโฆษณาจากสื่อมวลชน ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ

3. ค่านิยมที่เปลี่ยนไปเกิดลักษณะบริโภคนิยมและวัตถุนิยม นิยมบริโภคอาหารตะวันตกมากขึ้น เช่น นม เนย ไข่ อาหารที่มีโปรตีนและไขมันสูง
4. ความเชื่อขนบธรรมเนียมประเพณีและการปฏิบัติ เช่น ประเพณีการดื่มชาของคนจีนเป็นสิ่งดี คนไทยเชื่อว่าเด็กได้รับประทานไข่จะทำให้เป็นช่าง
5. ศาสนาบางศาสนาถือว่าก่อนเข้าโบสถ์ต้องชำระล้างร่างกายให้สะอาด บางศาสนาให้อุดอาหารในระยะถือบวช
6. ระดับการศึกษาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ทำให้ถ่ายทอดความรู้ทำได้ยาก
7. การติดต่อคมนาคมถ้าสะดวกย่อมทำให้การติดต่อสื่อสารให้ความรู้ได้สะดวกแต่ก็ส่งผลเสียได้เพราะจะทำให้การรับวัฒนธรรมของต่างถิ่นมาได้ง่ายเกินไป
8. เชื้อชาติ ภาษา ถ้าพื้นที่เดียวกันมีประชากรหลายเชื้อชาติ หลายภาษาย่อมมีความแบ่งแยกขาดความสามัคคี และมีพฤติกรรมสุขภาพหลากหลายเลียนแบบและขัดแย้ง
9. ที่ตั้ง และสภาพท้องที่ เช่น ชาวเขานิยมถ่ายในป่า คนในเมืองถ่ายในส้วม
10. อิทธิพลกลุ่ม เช่น กลุ่มเพื่อนบ้าน กลุ่มเพื่อนนักเรียน กลุ่มเพื่อนร่วมงาน ฯลฯ จะเป็นการเรียนรู้ และเลียนแบบเพื่อต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม¹⁰

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ¹²

1. แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ (Health belief model)

แนวคิดของทฤษฎีนี้ คิดขึ้นครั้งแรกโดยนักจิตวิทยา Kurt Lewin สมมติฐานว่าบุคคลจะแสวงหาแนวทางเพื่อจะปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อการป้องกันและฟื้นฟูสภาพทราบเท่าที่การปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคนั้นเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นมากกว่าความยากลำบากที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าว บุคคลจะต้องมีความรู้สึกลัวต่อโรคหรือรู้สึกว่าการคุกคามตน และต้องมีความรู้สึกว่าตนเองมีพลังที่จะต่อต้านโรคได้ ต่อมา Becker เป็นผู้ปรับปรุงแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพเพื่อนำมาใช้อธิบายและทำนายพฤติกรรมการป้องกันและพฤติกรรมอื่น ๆ มีรายละเอียด ดังนี้

1.1. การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรค (Perceived Susceptibility) หมายถึงความเชื่อของบุคคลที่มีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติตามคำแนะนำด้านสุขภาพทั้งในภาวะปกติและภาวะเจ็บป่วย แต่บุคคลจะมีความเชื่อในระดับที่ไม่เท่ากัน ดังนั้นบุคคลเหล่านี้จึงหลีกเลี่ยงต่อการเป็นโรคด้วยการปฏิบัติตามเพื่อป้องกันและรักษาสุขภาพที่แตกต่างกันจึงเป็นความเชื่อของบุคคลต่อความถูกต้องของการวินิจฉัยโรคของแพทย์ การคาดคะเนถึงโอกาสของการเกิดโรคซ้ำหรือการง่ายที่จะป่วยเป็นโรคต่างๆ

1.2 การรับรู้ความรุนแรงของโรค (Perceived Severity) เป็นการประเมินการรับรู้ความรุนแรงของโรค ปัญหาสุขภาพหรือผลกระทบจากการเกิดโรคซึ่งก่อให้เกิดความพิการหรือเสียชีวิต การประเมินความรุนแรงนั้นอาศัยระดับต่าง ๆ ของการกระตุ้นเร้าของบุคคลเกี่ยวกับการเจ็บป่วยนั้น ซึ่งอาจจะมองความรุนแรงของการเจ็บป่วยนั้นทำให้เกิดความพิการหรือตาย หรืออาจมีผลกระทบต่อหน้าที่การงาน เมื่อบุคคลเกิดการรับรู้ความรุนแรงของโรคหรือการเจ็บป่วยแล้วจะมีผลทำให้บุคคลปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อการป้องกันโรค

1.3 การรับรู้ถึงประโยชน์ของการรักษาและป้องกัน (Perceived Benefits) หมายถึง การที่บุคคลแสวงหาวิธีการปฏิบัติให้หายจากโรคหรือป้องกันไม่ให้เกิดโรค โดยการปฏิบัตินั้น ต้องมีความเชื่อว่าเป็นการกระทำที่ดี มีประโยชน์ และเหมาะสมที่จะทำให้หายหรือไม่เป็นโรคนั้น ๆ ดังนั้นการตัดสินใจที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำก็ขึ้นอยู่กับ การเปรียบเทียบถึงข้อดีและข้อเสียของพฤติกรรมนั้นโดยเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ก่อให้เกิดผลดีมากกว่าผลเสีย

1.4 การรับรู้ต่ออุปสรรค (Perceived Barriers) หมายถึง การคาดการณ์ล่วงหน้าของบุคคลต่อการปฏิบัติพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพในทางลบ หรือพฤติกรรมนั้นขัดกับอาชีพ หรือการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังนั้นการรับรู้อุปสรรคเป็นปัจจัยสำคัญต่อพฤติกรรมการป้องกันโรค และพฤติกรรมของผู้ป่วยนี้สามารถใช้ในการทำนายพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการรักษาโรคได้

1.5 สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติ (Cue to Action) สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติ เป็นเหตุการณ์หรือสิ่งที่มากระตุ้นบุคคลให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการออกมา เพื่อให้แบบแผนความเชื่อมีความสมบูรณ์ต้องพิจารณาถึงสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติ มี 2 ด้านคือ สิ่งชักนำภายใน หรือสิ่งกระตุ้นภายใน (Internal Cues) ได้แก่ การรับรู้สภาวะของร่างกาย และสิ่งชักนำภายนอกหรือสิ่งกระตุ้นภายนอก (External Cues) ได้แก่ การให้ข่าวสารผ่านทางสื่อ

1.6 ปัจจัยร่วม (Modifying Factors) เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมสุขภาพ แต่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลไปถึงการรับรู้และการปฏิบัติ ได้แก่

- ปัจจัยด้านประชากร เช่น อายุ ระดับการศึกษา เป็นต้น
- ปัจจัยด้านสังคมจิตวิทยา เช่น บุคลิกภาพ สถานภาพทางสังคม กลุ่มเพื่อนกลุ่มอ้างอิง มีความเกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานทางสังคม ค่านิยมทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นพื้นฐานทำให้เกิดการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคที่แตกต่างกัน
- ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ความรู้เรื่องโรค ประสบการณ์เกี่ยวกับโรค เป็นต้น

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทศนคติและพฤติกรรม¹⁴

ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญ 3 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทศนคติ (Attitude) และการยอมรับการปฏิบัติ (Practice) ของผู้รับสารอันมีผลกระทบต่อพฤติกรรมจากการรับสารนั้นๆ การเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ตัวแปรนี้ จะเกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อผู้รับสารได้รับสาร จะทำให้เกิดความรู้ เมื่อเกิดความรู้ขึ้นก็จะไปมีผลทำให้เกิดทัศนคติ และขั้นสุดท้ายคือ การก่อให้เกิดการกระทำ ซึ่งมีลักษณะสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่ เป็นที่ยอมรับกันว่า การสื่อสารเป็นเครื่องมือ อันสำคัญในการเพิ่มพูนความรู้ สร้างทัศนคติที่ดี และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม โดยผ่านสื่อชนิดต่าง ๆ ไปยังประชาชนกลุ่มเป้าหมาย

พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ดีที่สุด คือ การงดการมีเพศสัมพันธ์ กรณีที่ไม่สามารถงดได้ต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ดังนี้

1. ไม่เปลี่ยนคู่นอนบ่อยๆ และป้องกันโดยการที่ผู้ชายต้องใส่ถุงยาง
2. ให้ผู้ชายใส่ถุงยางทุกครั้งโดยเฉพาะกรณีมีเพศสัมพันธ์กับคนแปลกหน้า

3. ทำการตรวจเลือดประจำปีทุกครั้งเพื่อหาเชื้อ
4. ห้ามร่วมเพศหากมีประจำเดือนเพราะจะทำให้เพิ่มความเสี่ยงของการติดโรค
5. ไม่ควรมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักเพราะเพิ่มความเสี่ยงในการติดเชื้อ

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศริญญา เจริญศิริ ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในนักศึกษาชายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และทัศนคติการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในนักศึกษาชายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ดี และสามารถทำนายพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ร้อยละ 5.5 ($R^2 = .055$, $p < .05$) ในส่วนปัจจัยด้านอายุไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้¹⁴

วรัญญา ไชยโครต และคณะ ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคซิฟิลิสในนักศึกษาอาชีวศึกษา พบว่า นักศึกษาอาชีวศึกษามีพฤติกรรมการป้องกันโรคซิฟิลิสอยู่ในระดับปรับปรุง ในปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันโรคซิฟิลิสของนักศึกษาอาชีวศึกษา คือ เพศ ผลการเรียนที่ผ่านมา สถานภาพสมรสของบิดา-มารดา ความรู้ทางสุขภาพ และการรับรู้ในการป้องกันโรคซิฟิลิสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.011, 0.003, 0.026, 0.003 และ 0.01 ตามลำดับ¹⁵

ชัยวัฒน์ ยุวมิตร และคณะ ศึกษาเรื่องความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย พบว่า นักศึกษาชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายประมาณครึ่งหนึ่งมีความรู้ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ในขณะที่มีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในระดับที่สูง นอกจากนี้ยังพบว่า ในกลุ่มนี้ยังมีทัศนคติเชิงลบเกี่ยวกับการเปลี่ยนคู่นอนและการใช้ถุงยางอนามัย อีกทั้งยังมีพฤติกรรมที่ยังไม่เหมาะสม คือการไม่ตรวจเลือดและการไม่พกถุงยางอนามัยเมื่อไปในสถานที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ยังไม่ดี¹⁶

รุ่งอรุณ สุทธิพงษ์, กริช เรื่องไชย ศึกษาเรื่องความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นคือ ใช้ถุงยางอนามัยในขณะมีเพศสัมพันธ์เป็นประจำร้อยละ 42.4 ใช้เป็นบางครั้งร้อยละ 31.7 ไม่เคยใช้ร้อยละ 25.9 แสดงว่าไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัยเป็นประจำคิดเป็นร้อยละ 57.6 ส่วนการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการแลกเปลี่ยนประสพการณ์ด้านเพศกับบุคคลอื่น มีร้อยละ 50.2 แสดงว่าวัยรุ่นอีกเกือบร้อยละ 50 ที่ไม่กล้าพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสพการณ์ด้านเพศกับบุคคลอื่น ซึ่งถือว่าพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างยังมีการปฏิบัติน้อยและมีโอกาสที่จะติดโรคจากการมีเพศสัมพันธ์สูง ตลอดจนไม่เคย ได้รับการตรวจคัดกรองสุขภาพจึงมีโอกาที่จะเป็นผู้แพร่กระจายเชื้อโรคสู่บุคคลอื่นในสังคมอีกด้วย¹⁷

สุนีย์ กันแจ่ม และคณะ ศึกษาเรื่องการศึกษาปัจจัยทำนายการป้องกันความเสี่ยงในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชายกับหญิง ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชายกับหญิง ความรู้ ทักษะคิด ทักษะการคิด และการตัดสินใจ ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และเกรดเฉลี่ย สามารถร่วมทำนายการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชายกับเพื่อนหญิง ได้ร้อยละ 31.9 ($R^2 = 0.319$, $p = 0.022$)¹⁸

นรกมล กองสุข ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่าผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทั่วไปของประชากรกับพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยภาพรวมพบว่า ระดับชั้นและอายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนเพศไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อพิจารณาระดับพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ตามปัจจัยด้านเพศพบว่า เพศหญิงส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ในระดับมาก (ร้อยละ 57.8) รองลงมา คือ ระดับปานกลางและระดับน้อย (ร้อยละ 14.9 และ 0.2 ตามลำดับ) ส่วนเพศชาย ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ในระดับมาก (ร้อยละ 20.9) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย (ร้อยละ 6.4 และ 0.2 ตามลำดับ)¹⁹

จุฑามาศ เบ้าคำกอง ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษา : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์พบว่า นักศึกษาที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับครอบครัวมีโอกาสเสี่ยงต่อพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากกว่านักศึกษาที่อาศัยอยู่กับครอบครัว 2.14 เท่า ($OR = 2.14$; 95%CI 1.21-3.84) นักศึกษาที่เคยใช้สารเสพติดมีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เสี่ยงมากกว่านักศึกษาที่ไม่เคยใช้สารเสพติด 2.53 เท่า ($OR = 0.39$; 95%CI 1.41-4.56) นักศึกษาดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์มีโอกาสเสี่ยงต่อพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เสี่ยงมากกว่านักศึกษาไม่เคยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์ 2.70 เท่า ($OR = 2.70$; 95%CI 1.48-4.92)²⁰

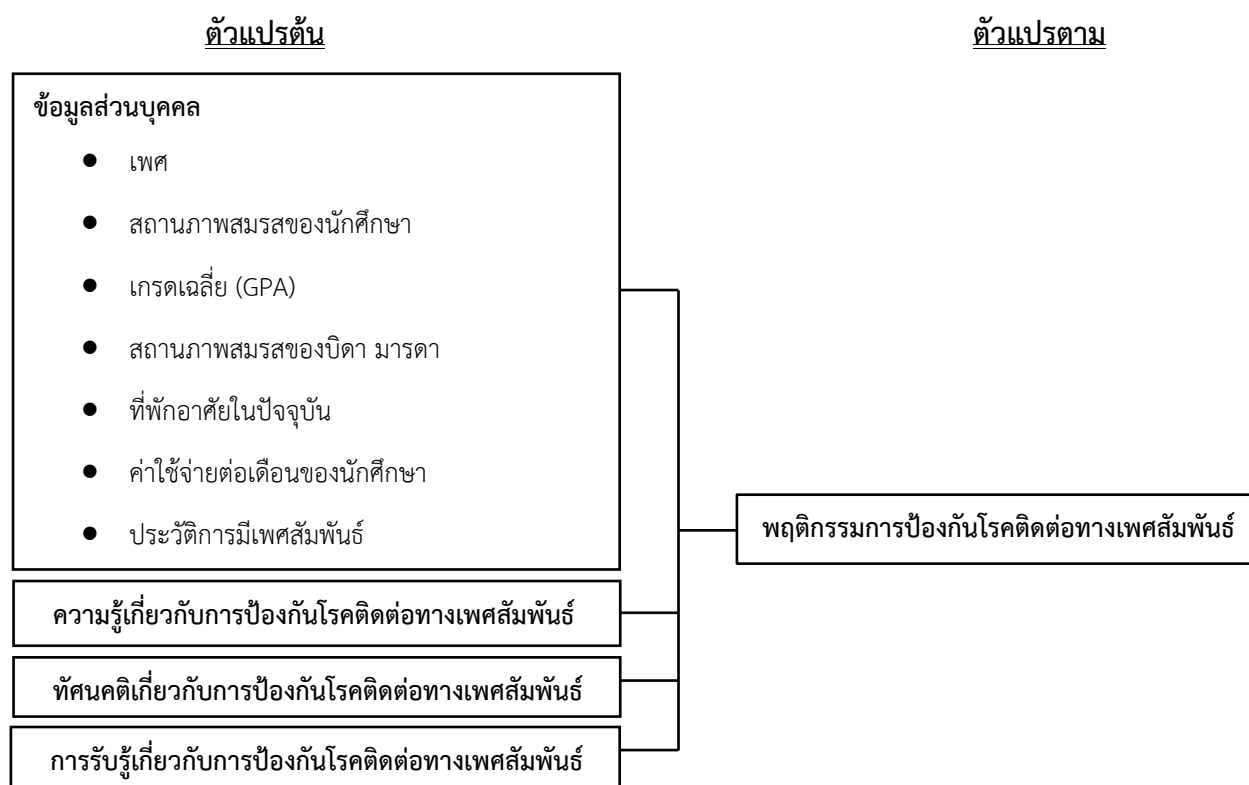
Dabiri F และคณะ ศึกษาเรื่องความรู้สุขภาพด้านอนามัยเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นของเมืองบันดาร์ อับบาส ประเทศอิหร่าน ผลการวิจัยพบว่าระดับความรู้ด้านสุขภาพด้านอนามัยเจริญพันธุ์ของกลุ่มตัวอย่างมีไม่เพียงพอเป็นส่วนใหญ่ กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สุขภาพด้านอนามัยเจริญพันธุ์ในระดับมากเฉพาะการเข้าถึงและเข้าใจข้อมูลซึ่งเป็นความรอบรู้สุขภาพระดับพื้นฐานเท่านั้น ปัจจัยด้านเพศไม่มีผลต่อระดับของความรู้ด้านสุขภาพส่วนการศึกษาด้านความสัมพันธ์ พบว่า ระดับความรู้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ²¹

สุรศักดิ์ ธรรมรักษ์เจริญ และคณะ ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของ นักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพแห่งหนึ่งในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่าเพศ สถานภาพสมรสของนักศึกษา ที่พักอาศัย ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ประวัติการมีเพศสัมพันธ์ มีความความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, 0.02, 0.003, 0.01 และ 0.003 ตามลำดับ²²

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษครั้งนี้เป็นการศึกษา โดยใช้กรอบแนวคิด ประยุกต์ตามทฤษฎีแบบแผนความเชื่อทางสุขภาพ (Health belief model) ที่อธิบายว่าปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อพฤติกรรมในการป้องกันโรค เกิดจากความรู้ การรับรู้ ทศนคติทางด้านสุขภาพ และปัจจัยร่วม ได้แก่ ปัจจัย ด้านประชากร เช่น เพศ ซึ่งจะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรค ได้แก่ ศรีญา เจริญศิริ¹⁴ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ทศนคติ มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ วรญา ไชยโครต และคณะ¹⁵ พบว่า เพศ ผลการเรียนรู้ที่ผ่านมา สถานภาพสมรสของบิดา-มารดา การรับรู้ในการป้องกันโรคมีความความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันโรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สุณีย์ กันแจ่ม และคณะ¹⁸ ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ ทศนคติ ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และเกรดเฉลี่ย สามารถร่วมทำนายการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชายกับเพื่อนหญิง ได้ร้อยละ 31.9 ($R^2 = 0.319$, $p = 0.022$) สุรศักดิ์ ธรรมรักษ์เจริญ และคณะ²² พบว่า เพศ สถานภาพสมรสของนักศึกษา ที่พักอาศัย ค่าใช้จ่ายต่อเดือนที่ ประวัติการมีเพศสัมพันธ์ มีความความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 19 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการศึกษา

การวิจัยเชิงสำรวจ (survey study)

3.2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่จะทำการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยในเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 31,860 คน รวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์สำนักส่งเสริมวิชาการ และงานทะเบียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยทักษิณสงขลา และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย (ข้อมูล ณ วันที่ 3 มกราคม 2567)

2. กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย ในเขตอำเภอเมืองสงขลา โดยการประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ทั้งนี้ยอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ 5 เปอร์เซนต์ โดยคำนวณจากสูตรของยามานะ²⁵

$$n = \frac{N}{1+N(e^2)}$$

n หมายถึง ขนาดของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตอำเภอเมืองสงขลา

N หมายถึง ขนาดของประชากรนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตอำเภอเมืองสงขลาประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 31,860 คน

e หมายถึง ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้มีได้ (กำหนดเท่ากับ 0.05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{31,860}{1+31,860(0.05^2)} \\ &= 395.04 \\ &= 396 \end{aligned}$$

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษา จำนวน 396 คน

3.2.1 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ดำเนินการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยดำเนินการเก็บข้อมูลเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีในพื้นที่เขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ที่กำลังอ่านหนังสือ นั่งพักผ่อน หรือกิจกรรมต่างๆ อยู่ภายในบริเวณมหาวิทยาลัยเท่านั้น ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 132 คน มหาวิทยาลัยทักษิณสงขลา จำนวน 132 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จำนวน 132 คน และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3.2.2 การกำหนดคุณสมบัติในการคัดเลือกเข้าศึกษา

- อายุ 18 – 24 ปี เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมหาวิทยาลัยในเขตอำเภอเมืองสงขลา
- สามารถตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์
- กำลังทำกิจกรรมการเรียน หรือกิจกรรมต่างๆในมหาวิทยาลัย เท่านั้น
- ยินยอมให้เก็บข้อมูล

3.2.3 การกำหนดคุณสมบัติในการคัดออก

- มีโทรศัพท์แต่ไม่มีอินเทอร์เน็ตใช้งาน
- ไม่ยินยอมให้เก็บข้อมูล

3.3 การรวบรวมข้อมูล

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอเมืองสงขลา ผ่านระบบออนไลน์ Google Form ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2. แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ส่วนที่ 3. แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ส่วนที่ 4. แบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ส่วนที่ 5. แบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

3.4 ตัวแปรในการศึกษาวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

- เพศ
- สถานภาพสมรสของนักศึกษา
- เกรดเฉลี่ย (GPA)
- สถานภาพสมรสของบิดา มารดา
- ที่พักอาศัยในปัจจุบัน
- ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษา
- ประวัติการมีเพศสัมพันธ์

2. ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

3. ทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

4. การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ตัวแปรตาม ได้แก่

พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

3.5 การสร้างเครื่องมือ/การตรวจสอบเครื่องมือ

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถามงานวิจัย
2. ศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
4. จัดทำโครงร่างแบบสอบถาม
5. นำโครงร่างแบบสอบถามที่จัดทำเสนอผู้เชี่ยวชาญ
6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน
7. นำแบบสอบถามได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เกี่ยวกับการหาความเที่ยงตรง (Content Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

7.1 การหาความเที่ยงตรง (Content Validity) เมื่อผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามแล้วเสร็จ ได้ดำเนินการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัดหรือไม่ โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาให้คะแนนแต่ละข้อ ดังนี้

ให้คะแนน 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

จากนั้นนำคะแนนผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

โดยกำหนดให้

IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม ดังนี้

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.0 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
  2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
- แบบสอบถามฉบับนี้มีความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.96 จึงนำแบบสอบถามนี้ไปทำการเก็บข้อมูล

7.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน รายละเอียดดังนี้ หาค่าความเชื่อมั่น

(Reliability) โดยใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามแต่ละส่วน โดยแบบสอบถามแต่ละส่วนมีค่าความเชื่อมั่น ทศนคติเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เท่ากับ 0.81 การรับรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เท่ากับ 0.86 พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เท่ากับ 0.79 และแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยการหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตร (KR20) ของ Kuder Richardson เท่ากับ 0.73

8. นำแบบสอบถามไปใช้ในกลุ่มที่จะศึกษา วิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ลักษณะคำถามเป็นข้อคำถามข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบการเลือกตอบจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ เพศ, อายุ, สถานภาพสมรสของนักศึกษา, เกรดเฉลี่ย (GPA), สถานภาพสมรสของบิดา มารดา, ที่พักอาศัยในปัจจุบัน, ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษา, ประวัติการมีเพศสัมพันธ์

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบวัดความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จำนวน 10 ข้อ โดยมีตัวเลือก จำนวน 3 ตัวเลือก โดยกำหนดเกณฑ์ และวิเคราะห์คะแนน ไว้ดังนี้ ตอบถูก ได้ 1 คะแนน ตอบผิด ได้ 0 คะแนน

การแปลผลระดับความรู้ แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ของ Bloom²⁶ ดังนี้

ความรู้อยู่ในระดับมาก	เกณฑ์คะแนนรวม	8 - 10	คะแนน
ความรู้อยู่ในระดับปานกลาง	เกณฑ์คะแนนรวม	5 - 7	คะแนน
ความรู้อยู่ในระดับน้อย	เกณฑ์คะแนนรวม	0 - 4	คะแนน

ตอนที่ 3 ทศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามเกณฑ์ของ Likert Scale เป็นคำถามเชิงบวก มี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 10 ข้อ โดยในแต่ละข้อให้ผู้เลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือก ซึ่งมีเกณฑ์คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เกณฑ์คะแนนเท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย	เกณฑ์คะแนนเท่ากับ	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	เกณฑ์คะแนนเท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	เกณฑ์คะแนนเท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เกณฑ์คะแนนเท่ากับ	1	คะแนน

โดยการแปลผลคะแนนใช้การพิจารณาการแบ่งระดับคะแนน โดยใช้หลักเกณฑ์ของ Bloom²⁶

ระดับมาก	คะแนนรวมเท่ากับ	38 - 50	คะแนน
ระดับปานกลาง	คะแนนรวมเท่ากับ	25 - 37	คะแนน
ระดับน้อย	คะแนนรวมเท่ากับ	10 - 24	คะแนน

เกณฑ์การแปลผลคะแนนค่าทัศนคติเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยการวัดจากระดับความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยในพื้นที่เขตอำเภอเมืองสงขลา ซึ่งหาค่าเฉลี่ย และแบ่งเป็นระดับใช้ค่าแบบพิสัย นำคะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ตั้งแต่ 1.00 – 5.00 ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงคะแนนในชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนกลุ่ม}} \\ &= \frac{5 - 1}{3} = 1.33\end{aligned}$$

จากเกณฑ์ สามารถแปลผลคะแนนได้ ดังนี้

ทัศนคติอยู่ในระดับมาก ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.68 – 5.00

ทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.34 – 3.67

ทัศนคติอยู่ในระดับต้องปรับปรุง ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 2.33

ตอนที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามเกณฑ์ของ Likert Scale มี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 8 ข้อ โดยในแต่ละข้อให้ผู้เลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือก ซึ่งมีเกณฑ์คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เกณฑ์คะแนนเท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย	เกณฑ์คะแนนเท่ากับ	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	เกณฑ์คะแนนเท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	เกณฑ์คะแนนเท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เกณฑ์คะแนนเท่ากับ	1	คะแนน

โดยการแปลผลคะแนนใช้การพิจารณาการแบ่งระดับคะแนน โดยใช้หลักเกณฑ์ของ Bloom²⁶

ระดับมาก	คะแนนรวมเท่ากับ	31 – 40	คะแนน
ระดับปานกลาง	คะแนนรวมเท่ากับ	20 – 30	คะแนน
ระดับน้อย	คะแนนรวมเท่ากับ	8 – 19	คะแนน

เกณฑ์การแปลผลคะแนนค่าการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการวัดจากระดับความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยในพื้นที่เขตอำเภอเมืองสงขลา ซึ่งหาค่าเฉลี่ย และแบ่งเป็นระดับใช้ค่าแบบพิสัย นำคะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยมีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ตั้งแต่ 1.00 – 5.00 ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงคะแนนในชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนกลุ่ม}} \\ &= \frac{5 - 1}{3} = 1.33\end{aligned}$$

จากเกณฑ์ สามารถแปลผลคะแนนได้ ดังนี้

การรับรู้อยู่ในระดับมาก	ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.68 – 5.00
การรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง	ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.34 – 3.67
การรับรู้อยู่ในระดับต้องปรับปรุง	ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 2.33

ตอนที่ 5 พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามเกณฑ์ของ Likert Scale มี 5 ระดับ คือ จะปฏิบัติประจำ จะปฏิบัติบ่อยครั้ง จะปฏิบัตินานๆครั้ง จะปฏิบัติบางครั้ง จะไม่ปฏิบัติ จำนวน 8 ข้อ โดยในแต่ละข้อให้ผู้เลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือก ซึ่งมีเกณฑ์คะแนน ดังนี้

จะปฏิบัติประจำ	เกณฑ์คะแนนเท่ากับ	4	คะแนน
จะปฏิบัติบ่อยครั้ง	เกณฑ์คะแนนเท่ากับ	3	คะแนน
จะปฏิบัตินานๆครั้ง	เกณฑ์คะแนนเท่ากับ	2	คะแนน
จะปฏิบัติบางครั้ง	เกณฑ์คะแนนเท่ากับ	1	คะแนน
จะไม่ปฏิบัติ	เกณฑ์คะแนนเท่ากับ	0	คะแนน

โดยการแปลผลคะแนนใช้การพิจารณาการแบ่งระดับคะแนน โดยใช้หลักเกณฑ์ของ Bloom²⁶

ระดับดี	คะแนนรวมเท่ากับ	25 – 32	คะแนน
ระดับปานกลาง	คะแนนรวมเท่ากับ	16 – 24	คะแนน
ระดับไม่ดี	คะแนนรวมเท่ากับ	0 – 15	คะแนน

เกณฑ์การแปลผลคะแนนพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยการวัดจากระดับความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยในพื้นที่เขตอำเภอเมืองสงขลา ซึ่งหาค่าเฉลี่ยและแบ่งเป็นระดับใช้ค่าแบบพิสัย นำคะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ตั้งแต่ 0.00 - 4.00 ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงคะแนนในชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนกลุ่ม}} \\ &= \frac{4 - 0}{3} = 1.33\end{aligned}$$

จากเกณฑ์ สามารถแปลผลคะแนนได้ ดังนี้

พฤติกรรมอยู่ในระดับดี	ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.68 – 4.00
พฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง	ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.34 – 2.67
พฤติกรรมอยู่ในระดับไม่ดี	ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	0.00 – 1.33

3.6 การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการชี้แจงแก่ผู้ให้ข้อมูล อธิบายถึงวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับ รวมถึงต้องได้รับอนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลทุกครั้ง ในการเก็บข้อมูลสำหรับการศึกษา ผู้วิจัยจะนำเสนอในภาพรวมโดยไม่เจาะจงข้อมูลเป็นรายบุคคล รวมทั้งผู้ให้ข้อมูลสามารถซักถามรายละเอียดของการศึกษาเพิ่มเติมได้ และเมื่อผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จะทำลายเอกสารที่จัดเก็บมาทั้งหมดให้แล้วเสร็จภายใน 6 เดือน

3.7 การเก็บข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลไปยังมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งเข้าพบกลุ่มตัวอย่างเพื่อแนะนำตัว ทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดของการศึกษาวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับ และขออนุญาตจากกลุ่มตัวอย่างทุกครั้ง

2. ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอเมืองสงขลา ผ่านระบบออนไลน์ (Google form) จำนวน 5 ตอน จากกลุ่มตัวอย่าง 396 คน

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ (Google form) ได้รับคืนมาถูกต้อง และข้อมูลครบถ้วน จากกลุ่มตัวอย่าง 396 คน

3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรสของนักศึกษา เกรดเฉลี่ย(GPA) ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษา สถานภาพสมรสของบิดา-มารดา ที่พักอาศัยในปัจจุบัน และประวัติการมีเพศสัมพันธ์ ใช้การวิเคราะห์ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าสูงสุด (Max) ค่าต่ำสุด (Min)

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคล เช่น เพศ สถานภาพของนักศึกษา สถานภาพสมรสของบิดา-มารดา ที่พักอาศัยในปัจจุบัน ประวัติการมีเพศสัมพันธ์ ด้านความรู้ ด้านทัศนคติ ด้านการรับรู้กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยใช้สถิติ Chi-Square ในการวิเคราะห์ เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปร ที่เป็นข้อมูลเชิงกลุ่ม และใช้สถิติ Fisher's Exact Test กรณีค่าคาดหวังน้อยกว่า 5 หรือเท่ากับ 0 เกินร้อยละ 20

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคล เช่น อายุ เกรดเฉลี่ย(GPA) ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษา กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) เพื่อหาขนาดและทิศทางของความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรที่มีมาตรวัดแบบช่วง (Interval scale)

กำหนดให้ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ และกำหนดขนาดของความสัมพันธ์ ตามเกณฑ์ของบาร์ทซ์ Bartz²⁷ ดังนี้

ค่าสหสัมพันธ์ทางบวก	ค่าสหสัมพันธ์ทางลบ	ความหมาย
0.81 ถึง 1.0	-0.81 ถึง -1.0	สูงมาก
0.61 ถึง 0.80	-0.61 ถึง -0.80	สูง
0.41 ถึง 0.60	-0.41 ถึง -0.60	ปานกลาง
0.21 ถึง 0.40	-0.21 ถึง -0.40	ต่ำ
0.0 ถึง 0.20	0.0 ถึง -0.20	ต่ำมาก

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (survey study) เพื่อหาความสัมพันธ์ (correlation) เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอเมืองสงขลา โดยประชากรที่ศึกษา คือ กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอเมืองสงขลา ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัย จำนวน 396 คน เก็บข้อมูลผ่านรูปแบบออนไลน์ (Google form)

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบบสอบถามกลับมาจำนวน 396 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างที่จะดำเนินการศึกษาวิจัย โดยผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และการอภิปรายข้อมูล ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ตอนที่ 3 ทศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ตอนที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ตอนที่ 5 พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ผลการศึกษา

4.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล (n=396)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	147	37.12
หญิง	231	58.33
LGBTQ	18	4.55
อายุ		
18	9	2.27
19	93	23.48
20	127	32.07
21	82	20.71
22	61	15.40
23	17	4.29
24	7	1.78

(Mean=20.43 ปี, S.D.=1.28 ปี, Max=24 ปี, Min=18 ปี)

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล (n=396) (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพสมรสของนักศึกษา		
โสด/ไม่มีแฟน	238	60.10
มีคู่รัก/มีแฟน ยังไม่แต่งงาน	158	39.90
เกรดเฉลี่ย (GPA)		
<2.49	24	6.06
2.50-3.00	123	31.06
3.01-3.50	138	34.85
3.51-4.00	111	28.03
(Mean=3.24, S.D.=0.46, Max=3.99, Min=2.29)		
สถานภาพสมรสของบิดา - มารดา		
อยู่ด้วยกัน	273	68.94
แยกกันอยู่	44	11.11
หย่าร้าง	39	9.85
บิดาถึงแก่กรรม	27	6.82
มารดาถึงแก่กรรม	13	3.28
ที่พักอาศัยในปัจจุบัน		
อาศัยอยู่กับครอบครัว	108	27.27
อาศัยอยู่กับญาติ	22	5.56
อาศัยอยู่หอพัก/บ้านเช่า	266	67.17
ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษา		
<5,000	166	41.92
5,001-10,000	187	47.22
10,001-15,000	40	10.10
>15,000	3	0.76
(Mean=6,817.68 บาท, S.D.=3,085.04 บาท, Max=15,500 บาท, Min=1,500 บาท)		
ประวัติการมีเพศสัมพันธ์		
เคย	201	50.76
ไม่เคย	195	49.24

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 396 คน ข้อมูลเพศส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.33 กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 20.43 ปี (S.D.1.28 ปี, Max=24 ปี, Min=18 ปี) ข้อมูลสถานภาพสมรสของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในสถานภาพโสด/ไม่มีแฟน คิดเป็นร้อยละ 60.10 ข้อมูลเกรดเฉลี่ย (GPA) ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง 3.01-3.50 คิดเป็นร้อยละ 34.85 ข้อมูลสถานภาพสมรสของบิดา – มารดา ส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 68.94 ข้อมูลที่พักอาศัยในปัจจุบันส่วนใหญ่อาศัยอยู่หอพัก/บ้านเช่า คิดเป็นร้อยละ 67.71 ข้อมูลค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษาเฉลี่ย 6,817.68 บาท (S.D.=3,085.04 บาท, Max=15,500 บาท, Min=1,500 บาท) ข้อมูลประวัติการมีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่เคยมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 50.76

4.2 ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ตารางที่ 2 ระดับความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396)

ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ			
ทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อ ทางเพศสัมพันธ์	ระดับคะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับมาก	8 – 10	199	50.25
ระดับปานกลาง	5 – 7	174	43.94
ระดับน้อย	0 – 4	23	5.81

(Mean=7.22 คะแนน, S.D.=1.56 คะแนน, Max=10 คะแนน, Min=3 คะแนน)

จากตารางที่ 2 พบว่าระดับความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่มีระดับความรู้อยู่ที่ระดับมาก จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25 รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.94 และมีคนที่มีความรู้ในระดับน้อย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.81

ตารางที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396)

ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อ ทางเพศสัมพันธ์	ผลการตอบ	
	ถูก จำนวน, (ร้อยละ)	ผิด จำนวน, (ร้อยละ)
1. โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เป็นโรคที่ติดต่อจากคนสู่คน	381, (96.21)	15, (3.79)
2. โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สามารถติดต่อผ่านการมีเพศสัมพันธ์	251, (63.38)	145, (36.62)
3. การสวมใส่ถุงยางอนามัยที่ถูกวิธีสามารถป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้	355, (89.65)	41, (10.35)
4. ถุงยางอนามัยไม่ควรใช้ร่วมกับवासลิน และน้ำมันทาผิว	318, (80.30)	78, (19.70)

ตารางที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396) (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อ ทางเพศสัมพันธ์	ผลการตอบ	
	ถูก จำนวน, (ร้อยละ)	ผิด จำนวน, (ร้อยละ)
5. การไม่มีเพศสัมพันธ์เป็นการหลีกเลี่ยงการเป็นโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์ได้ดีที่สุด	232, (58.59)	164, (41.41)
6. การสวมใส่ถุงยางอนามัยเป็นวิธีการป้องกันโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์ได้	372, (93.94)	24, (6.06)
7. หลังจากได้รับเชื้อที่ทำให้เกิดโรคซิฟิลิสจะมีแผลที่อวัยวะ เพศไม่เจ็บ	240, (60.61)	156, (39.39)
8. โรคซิฟิลิสเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่เกิดจากเชื้อ แบคทีเรีย	104, (26.26)	292, (74.73)
9. มีหนองไหลออกจากท่อปัสสาวะ เป็นอาการของโรคหนองใน	339, (85.61)	57, (14.39)
10. เชื้อ HIV มีปริมาณน้อยมากในน้ำลาย	268, (67.68)	128, (32.32)

(Mean=7.22 คะแนน, S.D.=1.56 คะแนน, Max=10 คะแนน, Min=3 คะแนน)

จากตารางที่ 3 พบว่าความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับมาก (Mean=7.22 คะแนน, S.D.=1.56 คะแนน) เมื่อได้พิจารณาตามข้อคำถามแต่ละข้อ ข้อที่ตอบได้มากที่สุด คือ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เป็นโรคที่ติดต่อจากคนสู่คน จำนวน 381 คน คิดเป็นร้อยละ 96.21 ส่วนข้อคำถามที่ตอบถูกน้อยที่สุด คือ โรคซิฟิลิสเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.26

4.3 ข้อมูลทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ตารางที่ 4 ระดับทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396)

ทัศนคติเกี่ยวกับการ ป้องกันโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์	ระดับคะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับมาก	38 – 50	299	75.52
ระดับปานกลาง	25 – 37	97	24.49
ระดับต้องปรับปรุง	10 – 24	0	0

(Mean=41.36 คะแนน, S.D.=5.13 คะแนน, Max=50 คะแนน, Min=26 คะแนน)

จากตารางที่ 4 พบว่าทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 75.52 รองลงมา คือระดับปานกลาง จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.49 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396)

ทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	ระดับทัศนคติ					$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
	(5)	(4)	(3)	(3)	(1)			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. การสวมถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์สามารถป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	230 (58.08)	150 (37.88)	11 (2.78)	0 (0)	5 (1.26)	4.52	0.68	มาก
2. คนที่สุขภาพแข็งแรงมีโอกาสติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	140 (35.35)	171 (43.19)	48 (12.12)	29 (7.32)	8 (2.02)	4.03	0.98	มาก
3. ก่อนแต่งงานควรตรวจเลือดหาเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	223 (56.31)	157 (39.65)	16 (4.04)	0 (0)	0 (0)	4.52	0.58	มาก
4. การเปลี่ยนคู่นอนเป็นประจำโดยไม่สวมถุงยางอนามัยเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	296 (74.75)	83 (20.96)	10 (2.53)	3 (0.76)	4 (1.01)	4.68	0.66	มาก
5. การพกถุงยางอนามัยเป็นของที่ปกติ ไม่น่าอาย	125 (31.57)	109 (27.53)	49 (12.37)	52 (13.13)	61 (15.40)	3.47	1.44	ปานกลาง
6. การพูดคุยเรื่องการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวเป็นเรื่องปกติ	133 (33.59)	175 (44.19)	66 (16.67)	20 (5.05)	2 (0.50)	4.05	0.87	มาก
7. โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สามารถรักษาให้หายได้	104 (26.26)	164 (41.41)	118 (29.80)	6 (1.52)	4 (1.01)	3.90	0.84	ปานกลาง

ตารางที่ 5 ทักษะเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396) (ต่อ)

ทัศนคติเกี่ยวกับ การป้องกันโรคติดต่อ ทางเพศสัมพันธ์	ระดับทัศนคติ					$\bar{X}$	S.D.	การแปล ผล
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			
	(5)	(4)	(3)	(3)	(1)			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
8. หากจะไปมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อ การติดเชื้อโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์ควรใช้ถุงยางอนามัย ป้องกันทุกครั้ง	246 (62.12)	115 (29.04)	23 (5.81)	5 (1.26)	7 (1.77)	4.48	0.81	มาก
9. การสวมใส่ถุงยางอนามัย 2 ชั้นเป็นการลดประสิทธิภาพใน การป้องกันโรคของถุงยาง อนามัย	146 (36.87)	93 (23.48)	52 (13.13)	33 (8.33)	72 (18.19)	3.53	1.50	ปานกลาง
10. การมีเพศสัมพันธ์ทางทวาร หนักเสี่ยงต่อการติดเชื้อทาง เพศสัมพันธ์มากกว่าทางช่อง คลอด	185 (46.72)	130 (32.83)	61 (15.40)	9 (2.27)	11 (2.78)	4.18	0.96	มาก

(Mean= 4.13 คะแนน, S.D.=1.05 คะแนน , Max= 5 คะแนน, Min= 1 คะแนน)

จากตารางที่ 5 พบว่าทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การเปลี่ยนคู่นอนเป็นประจำโดยไม่สวมถุงยางอนามัยเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ($\bar{X}$ =4.68) และทัศนคติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การพกถุงยางอนามัยเป็นของที่ปกติ ไม่นำอายุ ($\bar{X}$ =3.47)

4.4 ข้อมูลการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ตารางที่ 6 ระดับการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396)

การรับรู้เกี่ยวกับการ ป้องกันโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์	ระดับคะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับมาก	31 – 40	288	72.73
ระดับปานกลาง	20 – 30	106	26.77
ระดับต้องปรับปรุง	8 – 19	2	0.51

(Mean=33.07 คะแนน, S.D.=4.64 คะแนน, Max=40 คะแนน, Min=16 คะแนน)

จากตารางที่ 6 พบว่าระดับการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่การรับรู้อยู่ในระดับมาก จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 รองลงมาอยู่ในทัศนคติระดับกลาง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.77 และอยู่ในทัศนคติที่ต้องปรับปรุง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.51 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396)

การรับรู้ เกี่ยวกับการ ป้องกัน โรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์	ระดับการรับรู้					$\bar{x}$	S.D.	การ แปล ผล
	เห็นด้วยมาก ที่สุด (5)	เห็นด้วย มาก (4)	เห็นด้วย ปานกลาง (3)	ไม่เห็น ด้วย (3)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. ถุงยางอนามัย สามารถป้องกัน โรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์ได้ดี ที่สุด	171 (43.18)	175 (44.19)	34 (8.59)	13 (3.28)	3 (0.76)	4.26	0.81	มาก
2. การไม่ใช้ถุงยาง อนามัยเพียงครั้ง เดียวก็สามารถติด โรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์ได้	208 (52.53)	141 (35.60)	36 (9.09)	11 (2.78)	0 (0)	4.38	0.77	มาก

ตารางที่ 7 การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396) (ต่อ)

การรับรู้เกี่ยวกับ การป้องกัน โรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์	ระดับการรับรู้					$\bar{x}$	S.D.	การ แปล ผล
	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็น	ไม่เห็นด้วย			
	ที่สุด	มาก	ปานกลาง	ด้วย	อย่างยิ่ง			
	(5) จำนวน (ร้อยละ)	(4) จำนวน (ร้อยละ)	(3) จำนวน (ร้อยละ)	(3) จำนวน (ร้อยละ)	(1) จำนวน (ร้อยละ)			
3. คนที่มีสุขภาพดี บางคน อาจมีเชื้อ โรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์	155 (39.14)	179 (45.20)	53 (13.38)	7 (1.77)	2 (0.51)	4.21	0.77	มาก
4. ยุγκัดไม่สามารถ ทำให้ติดเชื้อ โรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์	132 (33.33)	103 (26.01)	72 (18.19)	33 (8.33)	56 (14.14)	3.56	1.39	ปาน กลาง
5. การตรวจหาเชื้อ โรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์ก่อน แต่งงานจะทำให้ วางแผนการใช้ชีวิต ได้	217 (54.80)	155 (39.14)	21 (5.30)	2 (0.51)	1 (0.25)	4.48	0.65	มาก
6. การดื่มสุรา หรือ ของมึนเมา ทำมีโอกาสเสี่ยงต่อ การมีเพศสัมพันธ์ที่ ไม่ปลอดภัย	138 (34.85)	170 (42.93)	63 (15.90)	14 (3.54)	11 (2.78)	4.04	0.95	มาก
7. การใช้วาสลีน และโลชั่นทาผิว ไม่ สามารถใช้เป็นสาร หล่อลื่นร่วมกับ ถุงยางอนามัยได้	137 (34.60)	104 (26.26)	58 (14.65)	32 (8.08)	65 (16.41)	3.55	1.45	ปาน กลาง

ตารางที่ 7 การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396) (ต่อ)

การรับรู้เกี่ยวกับ การป้องกัน โรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์	ระดับการรับรู้					$\bar{X}$	S.D.	การ แปล ผล
	เห็นด้วยมาก ที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			
	(5)	(4)	(3)	(3)	(1)			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
8. การเปลี่ยนคู่นอนหลายคนโดยไม่สวมถุงยางอนามัยป้องกันมีโอกาสดูติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้	269 (67.93)	105 (26.50)	18 (4.55)	2 (0.51)	2 (0.51)	4.61	0.65	มาก

(Mean=4.13 คะแนน , S.D.= 1.04 คะแนน, Max=5 คะแนน , Min=1 คะแนน)

จากตารางที่ 7 พบว่าการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การเปลี่ยนคู่นอนหลายคนโดยไม่สวมถุงยางอนามัยป้องกันมีโอกาสดูติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ ($\bar{X}$ =4.61) และการรับรู้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือการใช้วาสลีน และโลชั่นทาผิวไม่สามารถใช้เป็นสารหล่อลื่นร่วมกับถุงยางอนามัยได้ ($\bar{X}$ =3.55)

4.5 ข้อมูลพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ตารางที่ 8 ระดับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396)

พฤติกรรมการป้องกัน			
โรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์	ระดับคะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับดี	25-32	180	45.46
ระดับปานกลาง	16-24	151	38.13
ระดับไม่ดี	0-15	65	16.41

(Mean=23.08 คะแนน, S.D.=7.64 คะแนน, Max=32 คะแนน, Min=0 คะแนน)

จากตารางที่ 8 พบว่าระดับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับดี จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมาอยู่ในพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 38.13 และอยู่ในพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ระดับไม่ดี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.41 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396)

พฤติกรรมการป้องกัน โรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์	ระดับพฤติกรรม					$\bar{x}$	S.D.	การ แปล ผล
	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติเป็น บางครั้ง	ปฏิบัติ นานๆครั้ง	ไม่ ปฏิบัติ			
	(4)	(3)	(2)	(1)	(0)			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. สวมถุงยางอนามัยทุก ครั้งในขณะมีเพศสัมพันธ์	189 (47.73)	82 (20.70)	39 (9.85)	22 (5.56)	64 (16.16)	2.78	1.49	ปาน กลาง
2. หลีกเลี่ยงการมี เพศสัมพันธ์กับคนอื่นที่ ไม่ใช่คนรัก	247 (62.37)	60 (15.15)	12 (3.03)	10 (2.53)	67 (16.92)	3.04	1.51	ปาน กลาง
3. หลีกเลี่ยงการมี เพศสัมพันธ์ขณะมี ประจำเดือน	230 (58.08)	51 (12.88)	26 (6.57)	25 (6.31)	64 (16.16)	2.90	1.53	ปาน กลาง
4. หลีกเลี่ยงมีเพศสัมพันธ์ ทางทวารหนัก	242 (61.11)	52 (13.13)	18 (4.55)	11 (2.78)	73 (18.43)	2.96	1.56	ปาน กลาง
5. เลือกใช้ถุงยางอนามัย เหมาะสมกับขนาดของ ตนเอง	255 (64.39)	64 (16.16)	18 (4.55)	2 (0.51)	57 (14.39)	3.16	1.41	ปาน กลาง
6. ไม่ดื่มสุรา หรือของมึน เมาก่อนมีเพศสัมพันธ์	196 (49.49)	86 (21.72)	44 (11.11)	19 (4.80)	51 (12.88)	2.90	1.40	ปาน กลาง
7. ไม่สวมถุงยางอนามัย 2 ชั้น ขณะมีเพศสัมพันธ์	247 (62.37)	54 (13.64)	19 (4.80)	14 (3.53)	62 (15.66)	3.04	1.49	ปาน กลาง

ตารางที่ 9 พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396) (ต่อ)

พฤติกรรม การป้องกันโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์	ระดับพฤติกรรม					$\bar{X}$	S.D.	การ แปล ผล
	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติเป็น บางครั้ง	ปฏิบัติ นานๆครั้ง	ไม่ ปฏิบัติ			
	(4)	(3)	(2)	(1)	(0)			
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน			
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)			
8. เข้ารับการตรวจหาเชื้อ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	139 (35.10)	81 (20.45)	43 (10.86)	28 (7.07)	105 (26.52)	2.31	1.63	ไม่ดี

(Mean=2.88 คะแนน, S.D.=1.52 คะแนน, Max=4 คะแนน, Min=0 คะแนน)

จากตารางที่ 9 พบว่าพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือใช้ถุงยางอนามัยเหมาะสมกับขนาดของตนเอง ($\bar{X}$ =3.16) ส่วนพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือเข้ารับการตรวจหาเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ($\bar{X}$ =2.31)

4.6 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ ทักษะ การรับรู้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396)

ปัจจัยส่วนบุคคล	พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์			x^2 test	P-Value
	จำนวน (ร้อยละ)				
	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี		
เพศ					
ชาย	32 (21.77)	85 (57.82)	30 (20.41)	5.836	0.211
หญิง	63 (27.28)	122 (52.81)	46 (19.91)		
LGBTQ	1 (5.56)	11 (61.11)	6 (33.33)		
สถานภาพของนักศึกษา					
โสด/ไม่มีแฟน	60 (25.21)	143 (60.08)	35 (14.71)	13.350	0.001*
มีคู่รัก/มีแฟน ยังไม่แต่ง	36 (22.78)	75 (47.47)	47 (29.75)		

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396) (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทาง			χ^2 test	P-Value
	เพศสัมพันธ์				
	จำนวน (ร้อยละ)				
	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี		
สถานภาพสมรสของบิดา มารดา					
อยู่ด้วยกัน	73 (26.74)	159 (58.24)	41 (15.02)	30.396	0.0002*
แยกกันอยู่	6 (13.64)	17 (38.64)	21 (47.73)		
หย่าร้าง	8 (20.51)	21 (53.85)	10 (25.64)		
บิดาถึงแก่กรรม	6 (22.22)	12 (44.44)	9 (33.33)		
มารดาถึงแก่กรรม	3 (23.08)	9 (69.23)	1 (7.96)		
ที่พักอาศัยในปัจจุบัน					
อาศัยอยู่กับครอบครัว	22 (20.37)	60 (55.56)	26 (24.07)	7.638	0.106
อาศัยอยู่กับญาติ	1 (4.55)	16 (72.73)	5 (22.73)		
อาศัยอยู่หอพัก/บ้านเช่า	73 (27.44)	142 (53.38)	51 (19.17)		
ประวัติการมีเพศสัมพันธ์					
เคย	44 (21.89)	99 (49.25)	58 (28.86)	16.511	0.0002*
ไม่เคย	52 (26.67)	119 (61.03)	24 (12.31)		

* significant ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p < 0.05$

จากตารางที่ 10 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยใช้สถิติ Chi-square พบว่า สถานภาพของนักศึกษา, สถานภาพสมรสของบิดา มารดาและประวัติการมีเพศสัมพันธ์ สัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p = 0.001$, 0.0002 และ 0.0002 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านเพศ, ที่พักอาศัยในปัจจุบัน ไม่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396)

ความรู้	พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทาง			χ^2 test	P-Value
	เพศสัมพันธ์				
	จำนวน (ร้อยละ)				
	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี		
ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทาง					
เพศสัมพันธ์ และการป้องกัน					
โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์					
มาก	109 (54.77)	60 (30.15)	30 (15.08)	15.421	0.004*
ปานกลาง	61 (35.06)	82 (47.13)	31 (17.82)		
น้อย	10 (43.48)	9 (39.13)	4 (17.39)		

* significant ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p < 0.05$

จากตารางที่ 11 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยใช้สถิติ Chi-square พบว่าความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p = 0.004$

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396)

ทัศนคติ	พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์			P-Value
	จำนวน (ร้อยละ)			
	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี	
ทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกัน โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์				
มาก	160 (53.51)	103 (34.45)	36 (12.04)	0.0005*
ปานกลาง	0 (0)	20 (20.62)	77 (79.38)	
น้อย	0 (0)	0 (0)	0 (0)	

* significant ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p < 0.05$

จากตารางที่ 12 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยใช้สถิติ Fisher's Exact Test พบว่า

ทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p=0.0005$

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (n=396)

การรับรู้	พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทาง			χ^2 test	P-Value
	เพศสัมพันธ์				
	จำนวน (ร้อยละ)				
	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี		
การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์					
มาก	160 (55.56)	95 (32.99)	33 (11.46)	49.232	0.0001*
ปานกลาง	19 (17.92)	56 (52.83)	31 (29.25)		
น้อย	1 (50.00)	0 (0)	1 (50.00)		

* significant ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p<0.05$

จากตารางที่ 13 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยใช้สถิติ Chi-square พบว่าการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p=0.0001$

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ปัจจัยส่วนบุคคล	พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์		
	r	P-value*	ระดับความสัมพันธ์
เกรดเฉลี่ย(GPA)	0.147	0.003	ต่ำ
ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษา	0.134	0.008	ต่ำ

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 14 พบว่า เกรดเฉลี่ย (GPA) และรายได้ที่รับของนักศึกษา/ต่อเดือน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.003 และ 0.008 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอเมืองสงขลา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการศึกษา คือนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 396 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 ด้านอายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ 20.43 ปี ด้านสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่นักศึกษาส่วนใหญ่ โสด/ไม่มีแฟน จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 60.10 ด้านเกรดเฉลี่ย (GPA) ของกลุ่มตัวอย่าง เฉลี่ยอยู่ที่ 3.24 ด้านสถานภาพสมรสของบิดา-มารดาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ บิดา-มารดาอยู่ด้วยกัน จำนวน 273 คิดเป็นร้อยละ 68.94 ด้านที่พักอาศัยในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อาศัยอยู่หอพัก/บ้านเช่า จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 67.17 ด้านรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย ของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ที่ 6,817.68 บาท ด้านประวัติการมีเพศสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยมีเพศสัมพันธ์จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.76

ทัศนคติ การรับรู้ และความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 75.52, 72.73 และ 50.25 ตามลำดับ สำหรับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่ามีพฤติกรรมอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 45.45

ความสัมพันธ์ด้านปัจจัยส่วนบุคคล กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่าสถานภาพสมรสของนักศึกษา, สถานภาพสมรสของบิดา มารดา, ประวัติการมีเพศสัมพันธ์, เกรดเฉลี่ย (GPA) และค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0001, 0.0002, 0.0002, 0.003 และ 0.008 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านเพศ, ที่พักอาศัยในปัจจุบัน ไม่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ความสัมพันธ์ด้านความรู้ ด้านทัศนคติ ด้านการรับรู้ พบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.008, 0.001, และ 0.004 ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอเมืองสงขลา สามารถนำผลของการศึกษามาอภิปรายผล ได้ดังนี้

พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าอยู่ในระดับดี ซึ่งพบว่าพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือใช้ถุงยางอนามัยเหมาะสมกับขนาดของตนเอง ซึ่งอาจเชื่อมโยงมาจากประเด็นการให้ความรู้ ที่เวลาที่มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จะมีการสอนและสอดแทรกวิธีการเลือกถุงยางอนามัย และวิธีวัดขนาดอวัยวะเพศเพื่อให้เกิดการเลือกใช้อย่าง

อนามัยให้เหมาะสมกับขนาดของตนเอง และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมทางเพศที่ ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย¹⁹ ผลการศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย จังหวัดสงขลา²³ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมในการเลือกใช้ถุงยางให้เหมาะสมกับขนาดของตนเองทุกครั้งเมื่อจะมีเพศสัมพันธ์ เพื่อป้องกันถุงยางอนามัยหลุดขณะที่มีเพศสัมพันธ์ และการรับรู้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือท่านจะเข้ารับการตรวจเพื่อหาเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จากการลงเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้สอบถามจากกลุ่มตัวอย่างได้รับคำตอบว่าเป็นเพราะมีความอายที่จะไปพบเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล กลัวถูกมองว่าเป็นคนสำส่อน และกลัวการถูกตีตราจากกลุ่มเพื่อน และกลัวว่าเวลาตรวจแล้วเจอโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ครอบครัวยังรับไม่ได้ เพราะสังคมไทยยังมองว่าการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ถ้าใครติดจะถูกตีตราทันทีว่าเป็นคนไม่ดี และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย จังหวัดสงขลา²³ ผลการศึกษาเรื่องความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย¹⁶ พบว่ากลุ่มตัวอย่างถ้าไปมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จะไม่เข้ารับการตรวจหาเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มากถึงร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ได้แก่ สถานภาพสมรสของนักศึกษา สถานภาพสมรสของบิดา-มารดา และประวัติการมีเพศสัมพันธ์ เกรดเฉลี่ย(GPA) และรายได้ที่รับของนักศึกษา/ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับการศึกษาเรื่องการศึกษาปัจจัยทำนายการป้องกันความเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชายกับเพื่อนหญิง¹⁸ พบว่าสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง สถานภาพของบิดา-มารดา เกรดเฉลี่ย รายจ่ายต่อเดือน สามารถร่วมทำนายการป้องกันความเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์เพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ว่าสถานภาพของบิดา มารดาส่งผลต่อการอบรมสั่งสอนเลี้ยงดูลูก เกรดเฉลี่ยมีผลในด้านความรู้การตัดสินใจ ซึ่งในการศึกษายังพบอีกว่าเกรดเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1 หน่วยมีผลต่อการป้องกันโรค ในส่วนของค่าใช้จ่ายก็เช่นเดียวกันเมื่อลดลง 1 หน่วยก็มีผลต่อการป้องกันโรค ยังพบว่าค่าใช้จ่ายต่อเดือน และเกรดเฉลี่ย สามารถร่วมทำนายการป้องกันความเสี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคซิฟิลิสในนักศึกษาอาชีวศึกษา¹⁵ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันโรคซิฟิลิสของนักศึกษาอาชีวศึกษา คือ ผลการเรียนที่ผ่านมา สัมพันธภาพในครอบครัว ในการป้องกันโรคซิฟิลิสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการศึกษาพฤติกรรม การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพแห่งหนึ่งในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สถานภาพสมรสของนักศึกษา ที่พักอาศัย ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ประวัติการมีเพศสัมพันธ์ ความรู้ ทักษะคิด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์สัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ได้แก่ เพศ ไม่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สอดคล้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะและพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย¹⁹ พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์พฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ สำหรับผลการศึกษาในปัจจัยส่วนบุคคลครั้งนี้อาจอธิบายได้ว่าปัจจัยส่วนบุคคลเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ ต้องอาศัยปัจจัยเสริมอย่างอื่นร่วมด้วย เช่น ปัจจัยด้านความรู้ ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านการรับรู้ เป็นต้น

ปัจจัยด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยทำนายการป้องกันความเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชายกับเพื่อนหญิง²¹ การศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย จังหวัดสงขลา²³ พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งกลุ่มมีความรู้ในระดับมากจะมีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ดี และจากผลการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพแห่งหนึ่งในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้สัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย สำหรับผลการศึกษานี้อาจอธิบายได้ว่าการได้รับความรู้ที่ดี และถูกต้องสามารถส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการป้องกันโรคในทางที่ดี ถ้าในทางกลับกันได้รับความรู้ที่ไม่ดี และไม่ถูกต้องก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคในทางไม่ดี

ปัจจัยด้านทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในนักศึกษาชายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน¹⁴ การศึกษาปัจจัยทำนายการป้องกันความเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชายกับเพื่อนหญิง¹⁸ พบว่าทัศนคติเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ สำหรับผลการศึกษานี้อาจอธิบายได้ว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเชื่อมโยงมาจากการเรียนรู้ ความเชื่อ ถ้าเรียนรู้หรือเชื่อในสิ่งที่ถูกต้องจะส่งผลต่อทัศนคติที่ดีในการป้องกันโรค แต่ในทางกลับกัน ถ้าเรียนรู้หรือเชื่อในสิ่งที่ผิดก็จะส่งผลต่อทัศนคติที่ไม่ดีในการป้องกันโรค

ปัจจัยด้านการรับรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับการศึกษาการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคซิฟิลิสในนักศึกษาอาชีวศึกษา¹⁵ พบว่าการรับรู้ในกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคซิฟิลิส สำหรับผลการศึกษาอาจอธิบายได้ว่าสำหรับกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ที่ดีเกี่ยวกับวิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ย่อมส่งผลให้มีการพฤติกรรมในการป้องกันที่ดี ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ที่ไม่ดีก็ย่อมส่งผลให้มีพฤติกรรมการป้องกันโรคที่ไม่ดี

ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จากการลงเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้สอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลซึ่งบางส่วนจะมีความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ระดับหนึ่ง เป็นผลมาจากทางสถานศึกษามีการจัด

กิจกรรมส่งเสริมความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ให้นักศึกษา และมาจากการรณรงค์ในการจัดกิจกรรมป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จากหน่วยงานทางสาธารณสุขผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ ทำให้นักศึกษาได้รับทราบข้อมูล และองค์ความรู้มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาปัจจัยทำนายการป้องกันความเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชายกับเพื่อนหญิง¹⁸ การศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมในการป้องกันการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย จังหวัดสงขลา²⁰ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เรื่องการป้องกันการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก และมีความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้อย่างดีมาจากการได้รับข้อมูลในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จากการรณรงค์ผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ

ทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งพบว่าทัศนคติที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านคิดว่าการเปลี่ยนคู่นอนเป็นประจำโดยไม่สวมถุงยางอนามัยเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อาจจะเป็นผลมาจากการที่ได้รับความรู้มาจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ให้นักศึกษา และจากการรณรงค์ในการจัดกิจกรรมป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จากหน่วยงานทางสาธารณสุขผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ ทำให้เกิดการกระบวนกรในการเรียนรู้ซึ่งส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศักดิ์ไทย สุรกิจบรรพ์ กล่าวว่าทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการได้รับการเรียนรู้ เมื่อได้รับความรู้แล้วจะอยู่ติดตัวคงทนถาวร พร้อมทั้งจะตอบสนองต่อทัศนคติ²⁴ และสอดคล้องกับผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในนักศึกษาชายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน¹⁴ พบว่าทัศนคติการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างภาพรวมอยู่ในระดับดี และทัศนคติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านคิดว่าการพกถุงยางอนามัยเป็นเรื่องที่ปกติไม่น่าอาย ซึ่งผู้วิจัยได้สอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลในประเด็นนี้ ส่วนใหญ่จะกลัวถูกเพื่อนล้อ จนรู้สึกอาย และกลัวถูกมองว่าเป็นคนหมกมุ่นในเรื่องเพศ จึงทำให้ทัศนคติในข้อนี้มีค่าเฉลี่ยต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของกรมควบคุมโรค พบว่าประชาชน 43.5% รู้สึกอายที่ต้องพกถุงยางอนามัยซึ่งตัวเลขที่ค่อนข้างสูงจากการวิเคราะห์เพิ่มเติม ยังพบว่าถ้าเพศชายพกถุงยางอนามัยจะถูกมองว่าเป็นคนสำส่อน และในเพศหญิงที่พกถุงยางอนามัยจะถูกมองว่าเป็นคนเช้งส์จัด

การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งพบว่าการรับรู้ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การเปลี่ยนคู่นอนหลายคนโดยไม่สวมถุงยางอนามัยป้องกันมีโอกาสที่จะติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ผลการรับรู้มาจากการที่ได้รับความรู้มาจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ และการรณรงค์ในการจัดกิจกรรมป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จากหน่วยงานทางสาธารณสุขผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ หรือแม้กระทั่งสื่อละครในทีวีที่มีการสะท้อนออกมาในรูปแบบการแสดง ให้เห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์แบบเปลี่ยนคู่นอนหลายคนส่งผลให้เกิดการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดการรับรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องการศึกษาปัจจัยทำนายการป้องกันความเสี่ยงในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชายกับหญิง¹⁸ พบว่ากรณีที่จะมี

เพศสัมพันธ์กับคนอื่นจะมีการสวมถุงยางอนามัยทุกครั้ง เพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อยู่ในระดับที่มาก แม้กระทั่งในกลุ่มของLGBTQ จากผลการศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรม การป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย จังหวัดสงขลา²³ พบว่าในทุกครั้งที่จะมีเพศสัมพันธ์กับคนแปลกหน้า หรือนัดเจอคู่จาก Application จะมีการเลือกสวมถุงยางอนามัยทุกครั้ง อยู่ในระดับมาก และการรับรู้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือการใช้วาสลีน และโลชั่นทาผิวไม่สามารถใช้เป็นสารหล่อลื่นร่วมกับถุงยางอนามัยได้ อาจเป็นเพราะการสื่อสารที่มีการสื่อออกไปไม่ได้ระบุชัดเจนว่าไม่ควรใช้น้ำมันหล่อลื่นประเภทไหน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจที่ผิดว่าวาสลีน และโลชั่นทาผิวสามารถใช้ในการเป็นสารหล่อลื่นร่วมกับถุงยาง สอดคล้องกับผลการศึกษาพฤติกรรม การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพแห่งหนึ่งในจังหวัดกาฬสินธุ์²² พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่ไม่ถูกต้องโดยปฏิบัติเช่นการใช้น้ำมัน โลชั่นทาผิวเบบี้ออยล์ (baby oil) ทาถุงยางอนามัย เพื่อเพิ่มความหล่อลื่น

5.3 ข้อเสนอแนะ

การนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์

1. มหาวิทยาลัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ ควรใช้ข้อมูลเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพด้านการป้องกันควบคุมโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
2. มหาวิทยาลัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ ควรจัดกิจกรรมสื่อสารความเสี่ยง และพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพด้านการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มนักศึกษา ผ่านช่องทางการจัดอบรมสัมมนา ผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ สถานีวิทยุของมหาวิทยาลัย และกิจกรรมรณรงค์
3. มหาวิทยาลัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ ควรใช้เป็นข้อมูลในการผลิตสื่อให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย และช่องทางที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ ในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษากิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสมต่อการป้องกันควบคุมโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization. Sexually transmitted infections (STIs) [Internet]. 2024 [cited 2023 December 25]. Available from: [https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/sexually-transmitted-infections-\(stis\)](https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/sexually-transmitted-infections-(stis))
2. สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ กรมควบคุมโรค. สถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในประเทศไทย [อินเทอร์เน็ต]. 2565 [เข้าถึงเมื่อ 25 ธันวาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: https://ddc.moph.go.th/brc/news.php?news=23352&deptcode=brc&news_views=7011
3. ศูนย์อำนวยการบริหารจัดการปัญหาเอดส์แห่งชาติ. การศึกษาสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีของกลุ่มประชากรเฉพาะที่เป็นเยาวชนในประเทศไทย [อินเทอร์เน็ต]. 2566 [เข้าถึงเมื่อ 25 ธันวาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/OGTnL>
4. พัชราวรรณ จันทร์เพชร, ฉัตรลดา ดีพร้อม. ผลของโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ 2562;42(4):92-100.
5. กลุ่มสื่อสารและสนับสนุนวิชาการ กรมควบคุมโรค. คู่มือสำหรับเยาวชน ความรู้เกี่ยวกับเอชไอวี/เอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรกราฟิกแอนด์ดีไซน์; 2563.
6. ศิริวรรณ ตั้งจิตกมล. โรคซิฟิลิส (Syphilis) [อินเทอร์เน็ต]. 2565 [เข้าถึงเมื่อ 26 ธันวาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.medparkhospital.com/disease-and-treatment/syphilis>
7. กรมควบคุมโรค. กามโรคของต่อมและท่อน้ำเหลือง (Lymphogranulomavenereum) [อินเทอร์เน็ต]. 2566 เข้าถึงได้จาก: https://ddc.moph.go.th/disease_detail.php?d=34
8. สมาคมโรคติดต่อแห่งประเทศไทย. สถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ทั่วโลก [อินเทอร์เน็ต]. 2565 [เข้าถึงเมื่อ 25 ธันวาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.pidst.or.th/A732.html>
9. กองโรคเอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์. สถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ [อินเทอร์เน็ต]. 2566 [เข้าถึงเมื่อ 28 ธันวาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: https://ddc.moph.go.th/uploads/publish/1484920231_010090902.pdf
10. ชาอีด วรสูตร. พฤติกรรมสุขภาพ (Health Behavior) [อินเทอร์เน็ต]. 2554 [เข้าถึงเมื่อ 25 มกราคม 2567]. เข้าถึงได้จาก <http://worasutr.blogspot.com/2011/09/health-behavior.html>
11. ปณิธาน หล่อเลิศวิทย์. นิยามศัพท์ส่งเสริมสุขภาพ ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดีไซน์; 2541.

12. กัลยาวิร อนุพันธ์จารย์. การพยาบาลอนามัยชุมชน ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อทางสุขภาพ (health belief model) [อินเทอร์เน็ต]. 2559 [เข้าถึงเมื่อ 25 มกราคม 2567]. เข้าถึงได้จาก: <http://myblogcomnu.rse.blogspot.com/2016/02/health-belive-model.html>
13. ดวงรัก จิรวังนังสี. ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะและพฤติกรรม [อินเทอร์เน็ต]. 2558 [เข้าถึงเมื่อ 29 มกราคม 2567]. เข้าถึงได้จาก http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2015/TU_2015_5707010152_4325_3296.pdf
14. ศรีบุญญา เจริญศิริ. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในนักศึกษาชายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน [วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต]. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2560.
15. วรัญญา ไชยโครต, รัตติยา พานิชพัฒน์, เกศินี หาญจันท์. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคซิฟิลิสในนักศึกษาอาชีวศึกษา. วารสารวิชาการสาธารณสุขและพลศึกษา 2563;1:17-31.
16. ชัยวัฒน์ ยุวมิตร, เมธีรัตน์ มั่นวงศ์. ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย. วารสารการแพทย์และสาธารณสุข มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 2564;4(1):67-77.
17. รุ่งอรุณ สุทธิพงษ์, กริช เรืองไชย. ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 2560;5:430-36.
18. สุนีย์ กันแจ่ม, กุหลาบ รัตนจักรธรรม, อนุชัย เทศกะทีก, วนัสรา เขาวนนิม. การศึกษาปัจจัยทำนายการป้องกันความเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชายกับเพื่อนหญิง. วารสารวิชาการสาธารณสุข 2561;27(5):800-8.
19. นรกรมล กองสุข. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมทางเพศ ที่ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2564.
20. จุฑามาศ เบ้าคำกอง. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษา. วารสารวิชาการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัดขอนแก่น 2562;26(1):66-76.
21. Dabiri F, Hajian S, Ebadi A, Zayeri F, Abedini S. Sexual and reproductive health literacy of the youth in Bandar. AMIS medical science 2019;6(4),318-25.

22. สุรศักดิ์ ธรรมรักษ์เจริญ และคณะ. พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพแห่งหนึ่งในจังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารวิชาการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัดขอนแก่น 2566;30(3):181-90.
23. ญโมกซ์ อัมพวา. การศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย จังหวัดสงขลา. วารสารโรคเอดส์ กรมควบคุมโรค 2562:31(1),21-31.
24. ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. ทักษะคิดหรือเจตคติ (Attitude) [อินเทอร์เน็ต]. 2554 [เข้าถึงเมื่อ 23 มีนาคม 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.gotoknow.org/posts/280647>
25. Taro Yamane. Statistics : an introductory analysis. 2rd ed. New York: Harper & Row; 1973.
26. Bloom B.S. Handbook on formative and summative evaluation of student learning. New York: McGraw-Hill; 1971.
27. Albert E. Bartz. Basics Statistical Concepts. 4th ed. New Jersey: Prentice Hall; 1999.

ภาคผนวก

ตารางวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถามในการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC)
โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

รายการขอความคิดเห็น	ประมาณค่าความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล					
1. เพศ	1	1	1	1	ใช้ได้
2. อายุ	1	1	1	1	ใช้ได้
3. สถานภาพสมรสของนักศึกษา	1	1	1	1	ใช้ได้
4. เกรดเฉลี่ย (GPA)	1	1	1	1	ใช้ได้
5. สถานภาพสมรสของบิดา มารดา	1	1	1	1	ใช้ได้
6.ที่พักอาศัยในปัจจุบัน	1	0	1	0.67	ใช้ได้
7.ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษา	1	1	1	1	ใช้ได้
8. ท่านเคยมีเพศสัมพันธ์หรือไม่	1	1	1	1	ใช้ได้
ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์					
1. ซอได ไม่ใช่ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	1	1	1	1	ใช้ได้
2. โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เป็นกลุ่มโรค ที่ติดต่อผ่านช่องทางใด	1	1	1	1	ใช้ได้
3.ซอไดคือวิธีการสวมถุงยางอนามัยที่ถูก วิธี	1	1	1	1	ใช้ได้
4.ถุงยางอนามัยไม่ควรใช้กับสารหล่อลื่น ประเภทใด	1	1	1	1	ใช้ได้
5.ซอไดเป็นการหลีกเลี่ยงการเป็น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ดีที่สุด	1	1	1	1	ใช้ได้
6.ซอไดคือวิธีการป้องกันโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์ได้ดีที่สุด	1	1	1	1	ใช้ได้
7.หลังจากได้รับเชื้อแบคทีเรีย Treponema pallidum ที่ทำให้เกิดโรค	0	1	1	0.67	ใช้ได้

รายการขอความคิดเห็น	ประมาณค่าความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ซิฟิลิส ประมาณ 10-90 วัน ระยะแรกจะ แสดงอาการอย่างไร					
8. โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในข้อใดเกิด จากเชื้อแบคทีเรีย	1	1	1	1	ใช้ได้
9. ข้อใดคืออาการของโรคหนองใน	0	1	1	0.67	ใช้ได้
10. เชื้อ HIV จะมีจำนวนน้อยมากในสาร คัดหลังชนิดใด	1	1	1	1	ใช้ได้
ตอนที่ 3 ทักษะเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์					
1. ท่านคิดว่าการสวมถุงยางอนามัยขณะมี เพศสัมพันธ์สามารถป้องกันโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
2. ท่านคิดว่าคนที่สุขภาพแข็งแรงมีโอกาส ติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
3. ท่านคิดว่าก่อนแต่งงานควรตรวจเลือด หาเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ก่อน	1	1	1	1	ใช้ได้
4. ท่านคิดว่าการเปลี่ยนคู่นอนเป็นประจำ โดยไม่สวมถุงยางอนามัยเสี่ยงต่อการติด เชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
5. ท่านคิดว่าการพกถุงยางอนามัยเป็นเรื่อง ที่ปกติ ไม่น่าอาย	1	1	1	1	ใช้ได้
6. ท่านคิดว่าการพูดคุยเรื่องการป้องกัน โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับบุคคลใน ครอบครัวเป็นเรื่องปกติ	1	1	1	1	ใช้ได้
7. ท่านคิดว่าโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สามารถรักษาให้หายได้	1	1	0	0.67	ใช้ได้
8. ท่านคิดว่าหากไปมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อ การติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ควร ใช้ถุงยางอนามัยป้องกันทุกครั้ง	1	1	1	1	ใช้ได้

รายการขอความคิดเห็น	ประมาณค่าความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
9.ท่านคิดว่าการสวมใส่ถุงยางอนามัย 2 ชั้นเป็นการลดประสิทธิภาพในการป้องกัน โรคของถุงยางอนามัย	1	1	1	1	ใช้ได้
10.ท่านคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์ทางทวาร หนักเสี่ยงต่อการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ มากกว่าทางช่องคลอด	1	0	1	0.67	ใช้ได้
ตอนที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์					
1.ถุงยางอนามัยสามารถป้องกันโรคติดต่อ ทางเพศสัมพันธ์ได้ดีที่สุด	1	1	1	1	ใช้ได้
2.การไม่ใช้ถุงยางอนามัยเพียงครั้งเดียวก็ สามารถติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
3.คนที่มีสุขภาพดีบางคน อาจมีเชื้อ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	1	1	1	1	ใช้ได้
4.ยุ่งกััดไม่สามารถทำให้ติดเชื้อโรคติดต่อ ทางเพศสัมพันธ์	1	1	1	1	ใช้ได้
5.การตรวจหาเชื้อโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานจะทำให้วางแผนการใช้ชีวิตได้	1	1	1	1	ใช้ได้
6.การดื่มสุรา หรือของมึนเมา ทำให้มีโอกาส เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย	1	1	1	1	ใช้ได้
7.การใช้วาสลีน และโลชั่นทาผิว ไม่ สามารถใช้เป็นสารหล่อลื่นร่วมกับถุงยาง อนามัยได้	1	1	1	1	ใช้ได้
8.การเปลี่ยนคู่นอนหลายคนโดยไม่สวม ถุงยางอนามัยป้องกันมีโอกาสที่จะติดเชื้อ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
ตอนที่ 5 พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์					
1.ท่านหรือคู่ของท่านจะสวมถุงยาง อนามัยทุกครั้งในขณะมีเพศสัมพันธ์	1	1	1	1	ใช้ได้

รายการขอความคิดเห็น	ประมาณค่าความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
2.ท่านจะหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์กับ คนอื่นที่ไม่ใช่คนรักของท่าน	1	1	1	1	ใช้ได้
3.ท่านหรือคู่ของท่านจะหลีกเลี่ยงการมี เพศสัมพันธ์ขณะมีประจำเดือน	1	1	1	1	ใช้ได้
4.ท่านหรือคู่ของท่านจะหลีกเลี่ยงมี เพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก	1	1	1	1	ใช้ได้
5.ท่านหรือคู่ของท่านจะเลือกใช้ถุงยาง อนามัยเหมาะสมกับขนาดของตนเอง	1	1	1	1	ใช้ได้
6.ท่านหรือคู่ของท่านจะหลีกเลี่ยงดื่มสุรา หรือของมึนเมาก่อนมีเพศสัมพันธ์	1	1	1	1	ใช้ได้
7.ท่านหรือคู่ของท่านจะหลีกเลี่ยงการสวม ถุงยางอนามัย 2 ชั้น ขณะมีเพศสัมพันธ์	1	1	1	1	ใช้ได้
8.ท่านจะเข้ารับการตรวจเพื่อหาเชื้อ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	1	1	1	1	ใช้ได้

โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม ดังนี้

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.0 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

แบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอเมืองสงขลา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

☐ ชาย (1)

☐ หญิง (2)

☐ LGBTQ (3)

2. อายุ.....ปี

3. สถานภาพสมรสของนักศึกษา

☐ โสด/ไม่มีแฟน(1) ☐ มีคู่รัก/มีแฟน ยังไม่แต่งงาน(2) ☐ สมรส(3) ☐ หม้าย/หย่า(4)

4. เกรดเฉลี่ย (GPA).....

5. สถานภาพสมรสของบิดา มารดา

☐ อยู่ด้วยกัน (1) ☐ แยกกันอยู่ (2) ☐ หย่าร้าง (3)

☐ บิดาถึงแก่กรรม (4) ☐ มารดาถึงแก่กรรม(5) ☐ ถึงแก่กรรมทั้งคู่ (6)

6. ที่พักอาศัยในปัจจุบัน

☐ อาศัยอยู่กับครอบครัว (1) ☐ อาศัยอยู่กับญาติ (2) ☐ อาศัยอยู่หอพัก/บ้านเช่า (3)

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษา

.....บาท

8. ท่านเคยมีเพศสัมพันธ์หรือไม่

☐ เคย (1) ☐ ไม่เคย (2)

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาว่าคำตอบในข้อใดถูกต้อง ถ้าเห็นว่าข้อใดถูกต้องให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐

- ข้อใด ไม่ใช่ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
☐ วัณโรค   ☐ ซิฟิลิส   ☐ โรคหนองใน
- โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เป็นกลุ่มโรคที่ติดต่อผ่านช่องทางใด
☐ การร่วมเพศ   ☐ การถ่ายทอดจากแม่สู่ลูกขณะตั้งครรภ์   ☐ ถูกทุกข้อ
- ข้อใดคือวิธีการสวมถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง
☐ สวมขณะอวัยวะเพศอ่อนตัว   ☐ บีบปลายถุงยางอนามัยไล่ลมออกก่อนสวมใส่เสมอ
☐ สวมถุงยางอนามัย 2 ชั้น
- ถุงยางอนามัยไม่ควรใช้กับสารหล่อลื่นประเภทใด
☐ วาสลีน   ☐ น้ำมันทาผิว   ☐ ถูกทุกข้อ
- ข้อใดเป็นการหลีกเลี่ยงการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ดีที่สุด
☐ สวมถุงยางอนามัย   ☐ การไม่มีเพศสัมพันธ์   ☐ กินยาคุมกำเนิด
- ข้อใดคือวิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ดีที่สุด
☐ การใช้ถุงยางอนามัย   ☐ การหลั่งสุจิภายนอก   ☐ การนับระยะปลอดภัย
- หลังจากได้รับเชื้อแบคทีเรีย *Treponema pallidum* ที่ทำให้เกิดโรคซิฟิลิส ประมาณ 10-90 วัน
 ระยะแรกจะแสดงอาการอย่างไร
☐ มีแผลที่อวัยวะเพศ แผลไม่เจ็บ
☐ มีผื่นขึ้นตามลำตัว ฝ่ามือ ฝ่าเท้า ไม่เจ็บ ผอมร่วง
☐ ทำลายอวัยวะสำคัญ เช่นหัวใจ หลอดเลือดสมอง กระดูก ทำให้พิการ และเสียชีวิต
- โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในข้อใดเกิดจากเชื้อแบคทีเรีย
☐ โรคเริ่มที่อวัยวะเพศ   ☐ โรคหูดหงอนไก่   ☐ โรคซิฟิลิส
- ข้อใดคืออาการของโรคหนองใน
☐ ในเพศชาย ปัสสาวะแสบขัด มีหนองไหลออกจากท่อปัสสาวะ
☐ ในเพศหญิง ไม่มีอาการ หากมีอาการจะมีตกขาวมากกว่าปกติ บางครั้งอาจมีหนองออกมา
☐ ถูกทุกข้อ
- เชื้อ HIV จะมีจำนวนน้อยมากในสารคัดหลั่งชนิดใด
☐ น้ำลาย   ☐ เลือด   ☐ น้ำสุจิ

ตอนที่ 3 ทักษะเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ข้อที่	คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)
1	ท่านคิดว่าการสวมถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์สามารถป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้					
2	ท่านคิดว่าคนที่สุขภาพแข็งแรงมีโอกาสติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้					
3	ท่านคิดว่าก่อนแต่งงานควรตรวจเลือดหาเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ก่อน					
4	ท่านคิดว่าการเปลี่ยนคู่นอนเป็นประจำโดยไม่สวมถุงยางอนามัยเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้					
5	ท่านคิดว่าการพกถุงยางอนามัยเป็นเรื่องที่ปกติ ไม่น่าอาย					
6	ท่านคิดว่าการพูดคุยเรื่องการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวเป็นเรื่องปกติ					
7	ท่านคิดว่าโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สามารถรักษาให้หายได้					
8	ท่านคิดว่าหากไปมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ควรใช้ถุงยางอนามัยป้องกันทุกครั้ง					
9	ท่านคิดว่าการสวมใส่ถุงยางอนามัย 2 ชั้นเป็นการลดประสิทธิภาพในการป้องกันโรคของถุงยางอนามัย					
10	ท่านคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักเสี่ยงต่อการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์มากกว่าทางช่องคลอด					

ตอนที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ข้อที่	คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)
1	ถุงยางอนามัยสามารถป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ดีที่สุด					
2	การไม่ใช้ถุงยางอนามัยเพียงครั้งเดียวก็สามารถติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้					
3	คนที่มียุทธศาสตร์ดีบางคน อาจมีเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์					
4	ยากัดไม่สามารถทำให้ติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์					
5	การตรวจหาเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานจะทำให้วางแผนการใช้ชีวิตได้					
6	การดื่มสุรา หรือของมึนเมา ทำให้มีโอกาสเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย					
7	การใช้วาสลีน และโลชั่นทาผิว ไม่สามารถใช้เป็นสารหล่อลื่นร่วมกับถุงยางอนามัยได้					
8	การเปลี่ยนคู่นอนหลายคนโดยไม่สวมถุงยางอนามัยป้องกัน มีโอกาสที่จะติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้					

ตอนที่ 5 พฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ข้อที่	คำถาม	ปฏิบัติ ประจำ (4)	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง (3)	ปฏิบัติ เป็น บางครั้ง (2)	ปฏิบัติ นานๆ ครั้ง (1)	ไม่ ปฏิบัติ (0)
1	ท่านหรือคู่ของท่านจะสวมถุงยางอนามัยทุกครั้งในขณะมีเพศสัมพันธ์					
2	ท่านจะหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นที่ไม่ใช่คนรักของท่าน					
3	ท่านหรือคู่ของท่านจะหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ขณะมีประจำเดือน					
4	ท่านหรือคู่ของท่านจะหลีกเลี่ยงมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก					
5	ท่านหรือคู่ของท่านจะเลือกใช้ถุงยางอนามัยเหมาะสมกับขนาดของตนเอง					
6	ท่านหรือคู่ของท่านจะหลีกเลี่ยงดื่มสุรา หรือของมีแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์					
7	ท่านหรือคู่ของท่านจะหลีกเลี่ยงการสวมถุงยางอนามัย 2 ชั้น ขณะมีเพศสัมพันธ์					
8	ท่านจะเข้ารับการตรวจเพื่อหาเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นายอรรถชัย มาสิก
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาธารณสุขศาสตร์(สาธารณสุขชุมชน) มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2556
ประสบการณ์การทำงาน	พ.ศ. 2563 - ปัจจุบัน ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา พ.ศ. 2560 - 2563 ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุข สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา พ.ศ. 2557 - 2560 ตำแหน่ง นักวิชาการสุขศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา